

Misli ob božičnih praznikih 1957

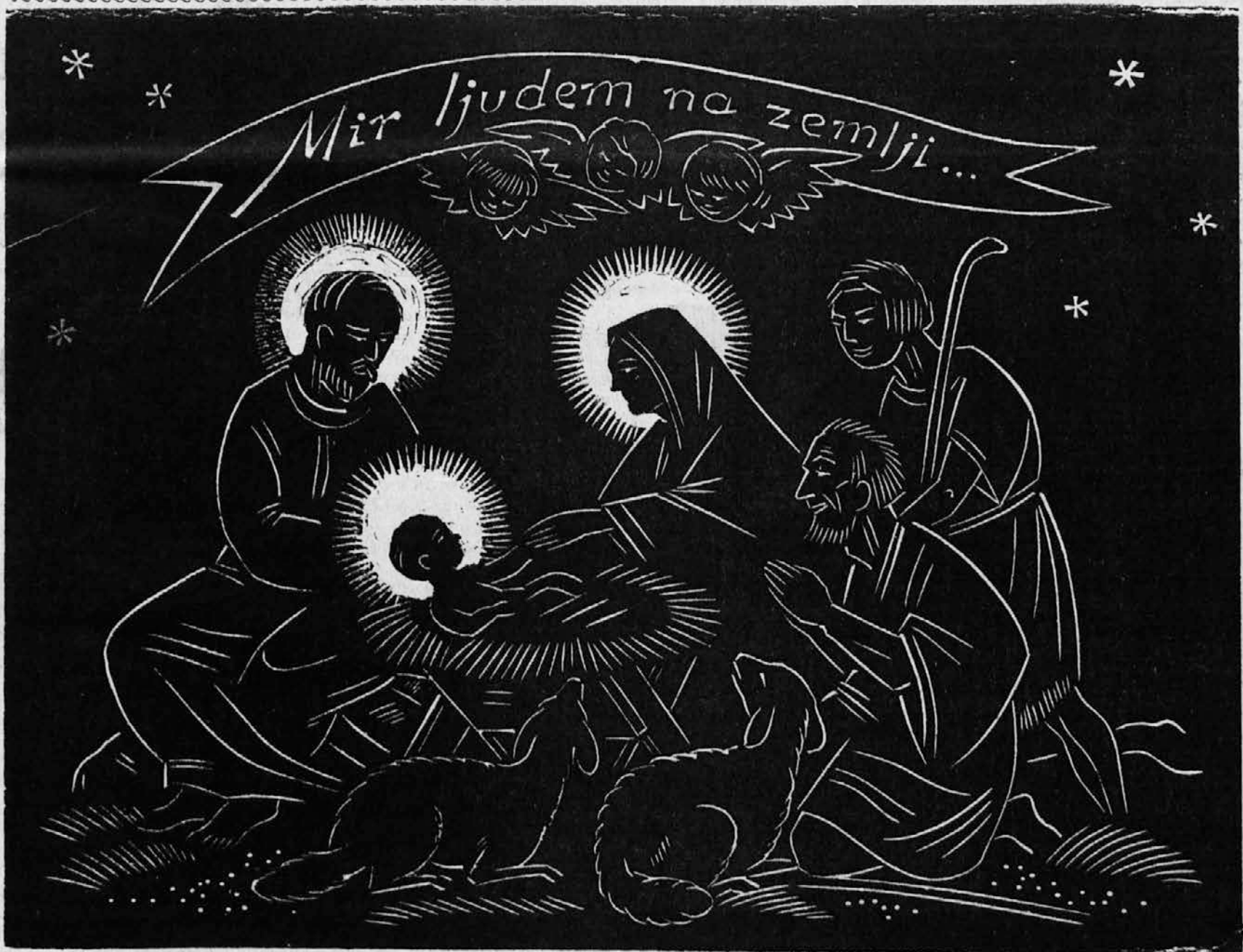
Dandanašnji je mislečemu človeku mnogokrat tesno pri srcu. Nehote mu prihaja na um konec sveta, skoro izračuna si lahko, kdaj bo človeštvo samo sebe uničilo s silami, ki jih je sprostilo, pa jih ne zna več ukrotiti. Časopisje je polno vesti o izstreljevanju raket v vesmirje in o medsebojnih napadih z vodikovimi bombami v prihodnji vojni, o kateri pišejo, kot da je neizogibna.

Znanstveniki pri tem s svojimi iznajdbami vedno hitreje razkrajajo in spreminjajo naše dosedanje predstave o življenju in o človekovi vlogi na tem svetu. Marsikdo se ne znajde več, srce mu prešine tesnoba in palašča se ga strah. Življenje se mu dozdeva čedalje bolj slučajnostno in brez cene. Zato uživa, kolikor more, a vedno v zavesti, da se bliža dan, ko bo vsega konec. In kdor ima otroke, jih pogosto poboža po glavici z občutkom, da jih čakajo v življenju še hujše grozote, kakor smo jih doživeli mi za časa zadnje svetovne vojne.

Malo jih je med nami, ki ob vsem tem ne podležejo kdaj pa kdaj malodušnosti in ne podvomijo nad smislom življenja in nad božjo Previdnostjo. Najde se kdo, ki podvomi celo nad tem, da je Bog: če bi bil, bi ne smel dopustiti, da se človeštvo muči v takem strahu, moral bi poseči vmes, da bi se dandanašnji ne zdelo kakor v grških in skandinavskih bajkah, kjer so giganti z Zemlje vstali zoper bogove, se jim posmehovali in jih premagali.

In ali niso možje, ki so si s tehničnimi izumi in sredstvi zagotovili v naši dobi oblast, da odločajo o življenju in smrti vsega človeštva, taki giganti zla, kateri hočejo vreči Boga iz nebes? Včasih se kar zdi, da so ga že vrgli.

Zdaj o božiču se nas polaščajo taki dvomi še s posebno močjo. Medtem ko se na tihem veselimo najlepšega in najprisrčnejšega krščanskega praznika, se nam vsiljuje misel — kakor da jo prišene
(Nadaljevanje na 2. strani)

Jabolko ljubezni

Paradižnik se je z neverjetno naglico razširil po svetu ter udomačil v vsaki kuhinji. Španci so ga v 16. stoletju prinesli v Evropo iz Mehike in Peruja, kjer je veljal — enako kot krompir — za strupeno in neužitno rastlino.

Prvi prebivalci Mehike, Azteki, so ga imenovali »tomatl«, zato se je ime »tomate« udomačilo v raznih jezikih. Azteki, čeprav visoko kulturni, ga niso uporabljali kot hrano, temveč le v okras.

Kot olepševalna rastlina so paradižniki prišli tudi v Evropo. Tu so dobili ime zlato jabolko (pomo d'oro) ali jabolko ljubezni. Prišlo je namreč v 17. stoletju v navado, da so zaljubljeni mladeniči darovali izvoljenkam »pomidorec«. Zato je njih cena jako rastla.

Dekleta so paradižnikova zrnca nabirala na nit in si jih nadevala kot ljubezensko ogrlico okrog vratu. Upale so, da jim bo to pribavilo ljubeza.

Dolgo časa so torej paradižniki, čeprav po nedolžnem, služili ljubezenskim namenom. Šele leta 1820 so prvokrat v Evropi poskusili, ali so užitni. V splošno rabo so pa prišli šele v začetku našega stoletja. Po prvi svetovni vojni so zlasti v Italiji začeli na debelo pripravljati iz paradižnikov mezgo. Od tedaj se je jabolko ljubezni prelevilo v mezgo.

Po svetu

Australija — V Melbournu je zasačila policija vlomilca in našla pri njem dvoletnega sinčka. »Žena je na žalost bolna«, je rekel, »in zato sem prisiljen jemati na delo s seboj otroka«.

Nemčija — V državi je občina z imenom Gross - Mist, kar pomeni po naše Veliko gnojščice. Ker so se sosedje iz prebivalcev norčevali, so si dali ime uradno spremeniti. Kraj se naziva sedaj Neues Leben — Novo življenje.

Amerika — Palača Združenih narodov v New Yorku privlačuje čedalje več obiskovalcev. Odkar so l. 1952 uvedli ogleda proti vstopnini, je veliko stekleno zgradbo obiskalo 3 in pol milijona oseb.

Italija — Na pokopališču v Rapallu so postavili spomenik lepi in ljubki ruski psički Lajki, ki je poginila na drugem »sputniku«. Na kipu so vklesane besede: »Najslavnejšemu psu v zgodovini!«

Rusija — Feodora Vasiljeva je kot mati dosegla vsekakor svetovni višek: v 27 porodih je podarila življenje 69 otrokom.

New York — V zadnjih 30 letih se je število črncev v New Yorku potrojilo, belcev pa razmeroma zmanjšalo. New York je postal največje črnsko mesto na svetu.

Moskva - Vladivostok — Brzi vlak iz ruske prestolnice skozi Sibirijo do Vladivostoka je potreboval doslej 9 dni. Odslej bo vozil le 5 dni, ker so medtem večino proge elektrificirali.

Francija — V Parizu imajo redek in čuden muzej. V njem so shranjene vse mogoče alkoholne pijače iz 170 raznih dežel po svetu. Spravljene so v 19 tisoč steklenicah.

Nemčija — Za film Vikinzi je moralo žrtvovati kar 150 krav svoje rogove, s katerimi so okrasili vikinške čelade. Pri snemanju so uprizorili tudi pojedino Vikingov, ki so bili znani kot silni jedci in pivci. Pri tej priložnosti so prišli na svoj račun posebno statisti, saj je šlo po njih grlih 1900 litrov najboljšega bavarskega piva.

Sicilija — V Mesinski ožini so ribiči vlekli pred kratkim k obali zelo težko mrežo. Mislili so, da so zajeli mnogo rib, a spravili na svetlo mrtvo — kravo. Izkazalo se je, da so tam prej prevažali živino in da je krava med vožnjo padla čez krov in utonila.

Francija — Na Francoskem se rodi zadnje čase, kot znano, več otrok kot v Italiji in drugih zapadnih državah. Po napovedih francoskega ministra za zdravstvo bo dežela imela v poldrugem desetletju med 46 milijoni prebivalcev kar 15 milijonov fantov in deklet, mlajših od 19 let. Francija bo tedaj najmlajša evropska dežela.

Misli ob božičnih praznikih

(Nadaljevanje s 1. strani)

petava zli duh — da postaja spricho »sputnikov« in domnev o razumnih bitjih na drugih svetovih v veselstvu božič vedno bolj nesodoben in brez pomena.

Toda take misli se porajajo le iz trenutne, neupravičene malodušnosti. Kakor ljudje niso mogli nadomestiti Boga z zlatim tetom, ga ne bodo mogli s tehniko. V človeško naravo je vsajena

sposobnost mišljenja, v njem se oglašča vest, v njem živi neuničljivi nagon, da išče najvišje počelo vsega, se pravi Boga.

Vse to troje se lahko v človeku zmede in se začne slepo vrteti, kakor se primeri z magnetno iglo, vendar le za malo časa: ko odpade vzrok, kaže spet v pravo smer. Tako je tudi s človekovim nagonom, z njegovim mišljenjem in njegovo vestjo.

Neuničljivi nagon po veri in Bogu se danes izživlja pri mnogih v slepi veri v horoskope, v vedeževalstvu, v raznih oblikah praznovrstva in v ideološkem fanatizmu. Sodobna miselnost se je odklonila od humanizma in človeški um se je postavil skoro izključno v službo tehnike in osvajanj.

Vedeti pa moramo, da človeška vest ni zaspala, ker je nemogoče, da bi za vedno utihnila. In ta pravi človeku z močnim glasom, da moralni zakoni kljub vsem tehničnim pridobitvam ohranjajo svojo polno veljavo. Vsi »sputniki« in vse vodikove bombe ne morejo na njih prav ničesar spremeniti: zatiranje človeka po človeku ostane zatiranje, izkoriščanje je še vedno izkoriščanje, tatvina je tatvina, krivica krivica, umor umor.

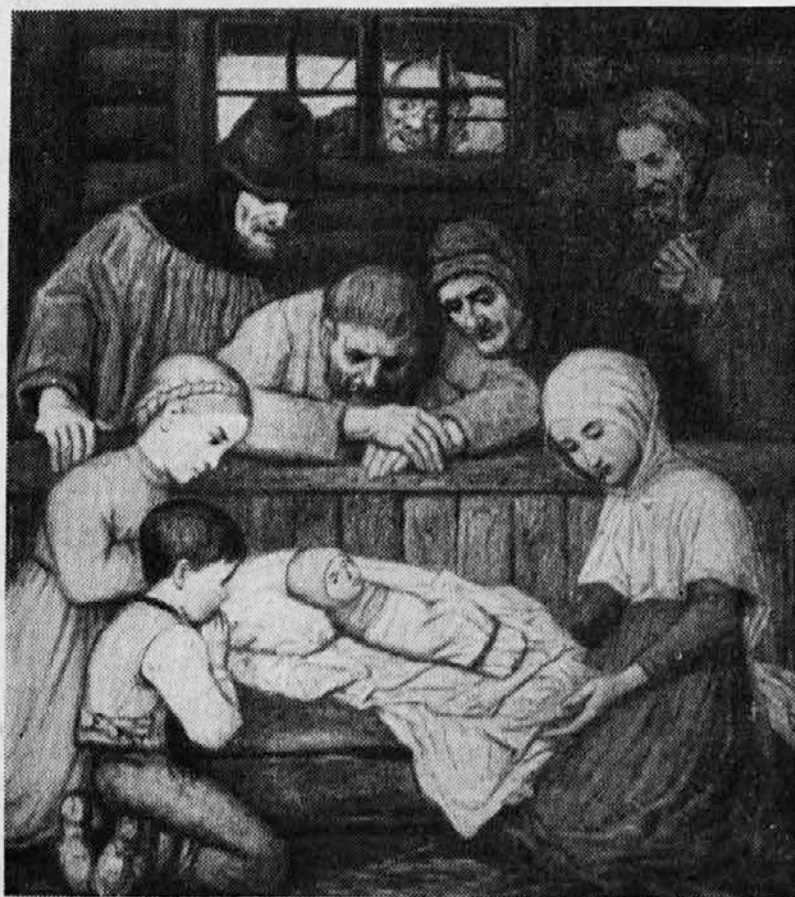
Moralni zakoni, ki dajejo življenju vso njegovo vrednost, človeku njegov pomen in vso njegovo dostojanstvo, se ne spreminjajo. Oni so večni! Človeštvu jih je dala vera in v prvi vrsti krščanstvo. Med najplemenitejše in najčistejše etične zapovedi krščanstva pa spadata ti, da mora človek svojega bližnjega ljubiti ter biti skromen in ponižen.

Če hočemo, da bo bolje na svetu, nam je zlasti to dvoje nujno potrebno. Ne tarnajmo in ne obsojajmo samo drugih. Potrkajmo raje sebe po prsah in poromajmo ponižno pred hlev v Betlehem, kakor so naredili revni pastirji. V sebi vzbudimo ljubezen in usmiljenje do bližnjega, in v naše srce se bosta naselila mir in vedrina.

Vseh tegob, črnih skrbi in bojzani naše dobe bi bilo kraj, če bi poromali pred betlehemske jaslice tudi Modri naših dni, kakor so nekoč trije Modri z Jutrovega. Toda Detetu naj ne prinesejo mire, kadila in zlata, temveč naj se njemu na ljubo odpovedo svojemu sovraštvu do drugih narodov, svojemu pohlepu po oblasti, po vojaški in gospodarski nadvladi, svojemu napuhu in svoji domišljavosti, svojim nagonom po izkoriščanju in zatiranju bližnjega.

Če bi v mogočnikih naših dni zavladali ljubezen in ponižnost, bi globoko nezaupanje, ki zastruplja njihove odnose, na mah zginito, razorožitev bi postala resničnost in v svetu bi zavladal mir, po katerem narodi tako silno hrepene. Mogočneži naj se zavejo, da je Bog neskončno večji od njihovih načrtov in da z nobeno vseмирsko raketo ne morejo uiti njegovemu očesu in njegovim zakonom.

Edino ob takem spoznanju je mogoče ljudem uživati božič v miru in veselju.

M. SCHIESTL — TIROLSKE JASLICE

Kaj so dosegli v Parizu

Po štirih dneh živahnih razprav in pogajanj je bilo zaključeno zgodovinsko zasedanje Atlantske zveze in Eisenhower je z drugimi načelniki vlad zapustil francosko prestolnico.

Zapadnjaki so priobčili ob razidu dve dolgi izjavi, iz katerih bi izhajalo, da je bil med zavezniki dosežen v vseh vprašanih polnih sporazum. In na zunaj je to prav gotovo resnično, kajti zasedanje, ki se je zdelo do zadnjega trenutka resno ogroženo, se je naposled vendarle končalo v slogi, tako da so državniki odšli iz Pariza nasmejanih obrazov.

Glavni namen, s katerim so Amerikanci prišli v Evropo, je bil, da Atlantsko zvezo vojaško okrepijo. Prišli so, da ponudijo Evropejcem najnovejšo jedrno orožje: pripravljeni so bili, da tvorijo v evropskih deželah velika vojaška skladišča in izgrade posebna izstrelišča, s katerih bi mogli v slučaju potrebe leteti vodikovi izstrelki na Sovjetsko Rusijo.

S kakšno miselnostjo so prišli Amerikanci, je najbolje razvidno iz članka, ki ga je tik pred zasedanjem objavil njihov zunanji minister Foster Dulles v ameriškem listu Life. Politična pogajanja z boljševiško Rusijo, je dejal, nimajo prav nobenega smisla, ker se komunisti ne drže dogovorov. Edina stvar, ki jo Moskva upošteva, je sila in zato ne preostane zapadu drugo, ko da se do zob oboroži. Samo v tem obstoji lahko politika zapada.

Odpor Evropejcev

Toda temu zgolj vojaškemu gledanju na mednarodni položaj so se v Parizu mnogi Evropejci uprli. Danci in Norvežani so izjavili, da oni atomskega orožja sploh ne marajo. Belgijci so dejali, da njihova država ni pripravna za jedrna izstrelišča, ker je »sama ravnina«. Take naprave se lahko koristno nameščajo le v hribovitih krajih.

Izmikati se je začel celo izraziti antikomunist kancler Adenauer. Njegov vojni minister Strauss je v Parizu izjavil, da leži Zapadna Nemčija tik meje Rusije in da bi bilo »nespametno«, postavljati najtežje izstrelke »v prvo bojno črto«. Zastran tega se Nemčija zadovoljuje za sedaj le »z raketami na kratek dolet.«

Brezpogojno sta vojaške ponudbe Amerikancev sprejemali v Parizu le Francija in Italija. Pretila je torej nevarnost, da se sloga med zavezniki razbije ter da se Eisenhower in Dulles vrneta domov praznih rok, kar bi bilo pomenilo velik politični poraz za njuno stranko.

V čem so bila navzkrižja

Predlogi, ki so jih stavili Evropejci, so se izražali poglavito v dveh zahtevah. Najprej so bili mnenja, da se atlantski zavezniki v Parizu ne smejo baviti pretežno z vojaškimi, temveč v prvi vrsti s političnimi vprašanji, kajti kar zapadu najbolj manjka, sta sloga in enotna politična volja. Vse dotlej, dokler ne bodo zavezniki imeli skupnega političnega programa ter vsaj v najvažnejših zadevah mednarodnega življenja složno nastopali, ne bodo mogli uspešno tekmovati s Sovjetsko zvezo.

Prvo, kar potrebujemo, je zato, da se Atlantska zveza polagoma spremeni iz zgolj vojaškega zavezništva v splošno politično in gospodarsko skupnost. Amerikanci so v Parizu tej zahtevi Evropejcev v znatni meri ugodili.

Sprejeli so, da se morajo zavezniki pogostoma med seboj posvetovati, drug drugega o svojih namenih obveščati ter se medsebojno gospodarsko podpirati. To očitno ni še mnogo, zakaj natančno določenih in strogih dolžnosti glede tega v Parizu niso sprejeli. Sprejeto je pa bilo vsaj obvezno načelo in to je brez dvoma prvi uspeh.

Drugo, kar so Evropejci od Amerikancev zahtevali, je pa bilo, da mora Atlantska zveza, preden se začne na debelo oboroževati, vendarle še enkrat poskusiti, ali bi se ne dal doseči sporazum s Sovjetsko Rusijo.

Končna poravnava

Ko so se Amerikanci tudi tej želji vdali, je bila poravnava tu in pariško zasedanje je bilo rešeno.

Evropejci so namreč zatem popustili Eisenhowerju in Dullesu na vojaškem področju: vse države, med njimi tudi Danska in Norveška, so soglasno sprejele splošno načelo, naj Amerika opremi Evropo z najnovejšim jedrnim orožjem, naj tu odpre vojaška skladišča in izgradi oporišča ali izstrelišča.

Poudariti je treba, da je vse to bilo odobreno samo v načelu. Katera država bo pa tako oborožitev dejansko sprejela, se bo določilo šele kasneje v dvostranskih pogajanjih med njo in ameriško vlado.

Do tedaj bo pa preteklo še precej časa. Jedrni izstrelki na srednji dolet niso namreč še pripravljeni. Amerika jih bo izgotovila in lahko prepeljala v Evropo šele leta 1959.

Medtem bo pa tudi dovolj časa na razpolago za pogajanja med zapadnjaki in Rusi. To je osnova, na kateri je bila sklenjena v Parizu poravnava ter dosežena edinost. Zapad lahko dela oboje: lahko se iz previdnosti oborožuje, istočasno pa pogaja z Moskvo o splošni razorožitvi. Vsak pošten človek mora iz srca želeto, da bi predvsem uspela pogajanja z Rusijo, zakaj le tako se bo rešilo človeštvo strahu in skrbi, ki ga more in tlačijo.

NAROČNIKE IN BRALCE OBVEŠČAMO, DA BO ZARADI MNOGIH ZAPOVRSTNIH PRAZNIKOV PRIHODNJA ŠTEVILKA NOVEGA LISTA IZŠLA V ČETRTEK, 9. JANUARJA 1958.

Uredništvo

Kolika je moč sovjetskega brodograja?

Ob otvoritvi zasedanja Atlantske zveze je pretekli teden Eisenhower izrekel v Parizu stavek, ki je marsikoga globoko presunil. Glavni smisel zborovanja, je rekel, je v tem, da se zapadni narodi na njem odločijo, ali

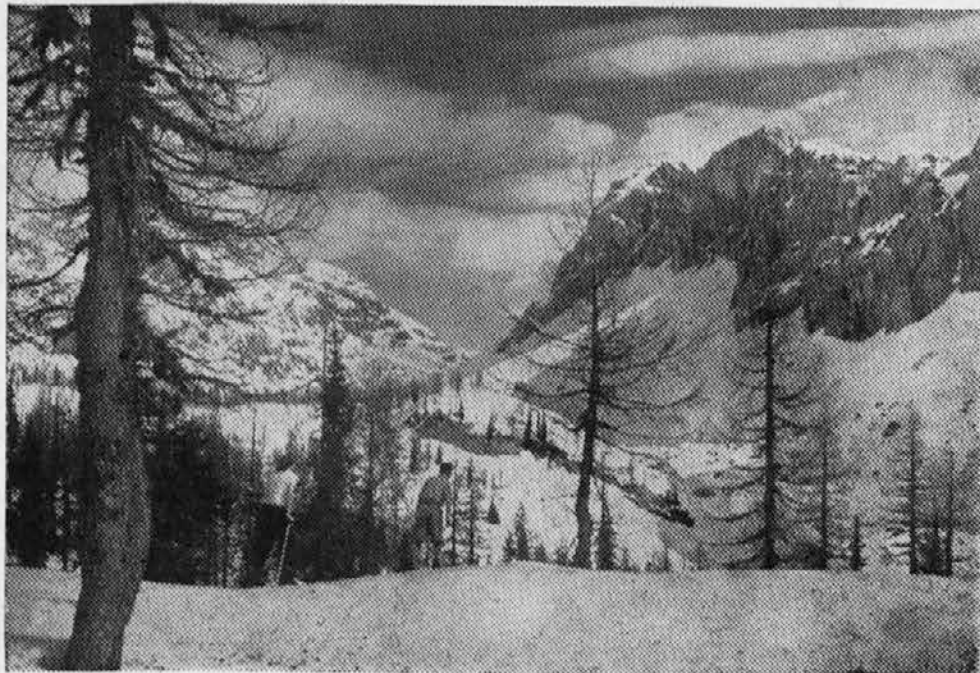
hočejo še nadalje živeti v svobodi in dostojanstvu, ali pa postati podložniki ene vsesilne države. Pri tem je Eisenhower mislil seve na vojaško in ne na gospodarsko moč Sovjetske Rusije, ki po prepričanju Združenih držav Amerike grozi s svojim orožjem podjarmiti ves zapadni svet.

Človek se sprašuje, ali ni Eisenhower, čeprav je vojaški strokovnjak, v tem primeru iz političnih nagibov pretiraval. Od kod Rusiji tolika moč?

Da imajo Rusi največjo vojsko na kopnem, to svet že davno ve. Po najnovejših njihovih izumih je znano, da imajo tudi medcelinske izstrelke, s katerimi lahko iz Moskve obstreljujejo naravnost Ameriko ter upepelijo največja njihova mesta in središča.

Znano je tudi, da so Rusi zadnja leta razvili močno sodobno letalstvo. Toda ko je Eisenhower govoril o vojaški sili Rusije, je mislil brez dvoma tudi na njeno brodograje. In pomorska sila Sovjetske zveze je ravno tisto, o čemer so navadni ljudje najmanj poučeni. Prepričanje sveta je do danes bilo, da Rusi niso narod pomorščakov, da na morju nikdar niso bogzna kaj pomenili in da še danes mnogo ne pomenijo. Zapadni veščaki so pa drugega mišljenja.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Zimski motiv s Sedmerih triglavskih jezer

Kolika je moč sovjetskega brodograja?

(Nadaljevanje s 3. strani)

Močnejši od Velike Britanije

Po izkustvih zadnje svetovne vojne je pa Stalin posvetil prav posebno pažnjo tudi vojnemu brodograju. V zapadnih listih beremo, da razpolaga danes Rusija s 150 rušilci, 500 brzimi čolni, 1300 minolovci, z nič manj ko 30 velikimi križarkami in 500 podmornicami.

Križarke so nove izdelave, toda v bodoči vojni ne bodo po mnenju Hruščeva igrale več tiste vloge kot v vseh dosedanjih. Hruščev se je nedavno tega pošalil, da služijo dandanes predvsem za to, da »peljejo prijatelje na obisk k prijateljem« v tujino. Dovtipni Nikita je seve pretiraval, zakaj tudi on ve, da križarke in druge ladje opravijo lahko vsaj velevažno nalogo, da ščitijo obale ruske velesile pred tujim vdorom.

S svojo izjavo je hotel le poudariti, da leži težišče bodočega pomorskega vojskovanja drugod. Že v zadnji vojni v najvažnejših pomorskih bitkah niso odločale križarke, temveč letalstvo in podmornice.

Posebno važne so bile podmornice. Nem-

čija, ki je l. 1939 šla v vojno s 60 podmornicami, je potopila z njimi eno tretjino zavezniškega brodograja in bi bila skoro odrezala Veliko Britanijo od slehernega dovoza iz tujine. Rusi imajo pa danes ne 60, temveč 500 podmornic.

Zapadni strokovnjaki sodijo, da je ruska mornarica z vsemi raznimi svojimi enotami danes močnejša kot tista Velike Britanije, nekdanje gospodarice svetovnih oceanov. Močnejša je celo kot vsa vojna brodograja vseh držav Atlantske zveze skupaj, če od teh seve odštejemo mogočno mornarico Združenih držav.

Odrezati Evropo od Amerike

Cilj ruske pomorske strategije je po mnenju zapadnjakov v tem, da bi v primeru vojne Sovjetska zveza skušala odsekati Evropo od vsakega dovoza hrane, orožja in vojaštva iz Amerike, ameriške čete, ki so že na evropski celini, pa odrezati od domovine, da bi bile izročene na milost in nemilost ruski premoči.

Če bi se bilo že Hitlerju to skoro posrečilo, je tem lažje to izvedljivo danes, ko so se podmornice močno izpopolnile: vozijo z neprimerno večjo brzino, ostanejo dolgo skrite pod površino, so urejene na jedrni pogon in opremljene z atomskimi izstrelki, katere lahko mečejo izpod vode daleč naokoli in celo globoko v notranjost sovražne dežele,

Razen tega opozarjajo zapadnjaki, da se podmorsko brodograje Sovjetske Rusije z veliko naglico množi: iz njenih ladjedelnice prihaja vsak mesec deset novih sodobnih podmornic.

Eisenhower je imel torej vzroka dovolj, da je opomnil zapadne narode na smrtne nevarnosti, ki jim pretijo od boljševiske Rusije. Od tod velika važnost pariškega zasedanja, na katerem naj bi se odločilo, ali naj se tekma v oboroževanju med vzhodnim in zapadnim taborom nadaljuje ali pa skuša med njima najti še pravočasno znosen sporazum.

URADNO OBJAVLJENO

Po daljših pogajanjih sta vladi v Washingtonu in Beogradu sklenili, da se z novim letom ustavi dosedanja ameriška vojaška pomoč Jugoslaviji. Gospodarska pomoč se bo nadaljevala.

BOŽIČNA DREVESCA

Bonnska vlada je izračunala, da potrebuje prebivalstvo Zapadne Nemčije za letošnje praznike od 14 do 15 milijonov božičnih drevesc. V kolikor jih ni doma, jih uvozijo iz Avstrije, Danske in dežel Beneluxa.

GRIPA NA JAPONSKEM

Japonsko je zajel nov val gripe, ki se neverjetno hitro širi. Predstavniki ministrstva za zdravstvo je izjavil, da bo bolezen, če bo tako naglo napredovala, okužila polovico 90-milijonskega japonskega naroda. Doslej je za to bolezen umrlo 800 oseb.

Prerokbe vedežev

Ob zatonu starega leta so se javili po svetu številni vedeži, napovedujoč, kaj nam priinese l. 1958.

Prof. Franz Waldner trdi, da bo Rusija meseca avgusta prizorišče velikih nepričakovanih dogodkov, ki bodo spremenili notranji položaj v državi ter povzročili, da pride proti koncu leta do obsežnega sporazuma med Amerikanci in Rusi. To bo začetek pomembnih sprememb, ki bodo naredile močan vtis v svetu ter se zaključile februarja 1959.

L. 1958 bo umrla mednarodno znana osebnost. Politične posledice ne bodo takoj vidne, vendar bo s to smrtjo odprta pot mlademu voditelju, ki se bo čedalje močnejše uveljavljal v svetu.

Vedeži soglasno napovedujejo nova znanstvena odkritja, s katerimi bo človeštvu omogočeno prodreti v tajne vsemirja, vendar bo minilo še precej časa, preden bo človeško bitje moglo postaviti nogo na kako zvezdo.

Italijanski vedež Savelli Renato pravi, da bo leta 1958 prišlo na angleškem dvoru do bučnih dogodkov, o katerih bo vse govorilo. V Evropi in na Srednjem Vzhodu bodo odkrili nove vire energije, na daljnem Severu bodo Rusi in Amerikanci izgradili nova vojna oporišča in svet bo zvedel, kaj so pravzaprav tako imenovani »leteči krožniki«. V istem letu se bo izvršil atentat na znanega državnika.

Rimski medij Genius, ki je l. 1947 predvidel atentat na Togliattija, napoveduje v Italiji splošen porast cen in več zločinov med mladostniki. Jeseni bodo odkrili nova ležišča rud v južnih krajih republike.

Prefesorica Nobili je mnenja, da bo leto 1958 leto nalezljivih boleznih, poplav in potresov. Azijska mrzlica, ki je po njenem prepričanju posledica atomskih razstreljevanj, bo zahtevala nove žrtve. Na nebu se bodo prikazovali v večjem številu »leteči krožniki« in tudi nenavadni severni siji. Človeštva se bo lotevala živčna napetost in vznemirljivost.

Pot k polnočnici

NOVICE

VREME DELAJO

Skupina znanstvenikov bo v kratkem predložila Eisenhowerju načrt za umetno spreminjanje vremena. Poseben odbor je že l. 1953 preučeval, kako bi s trosenjem posebnih kemičnih praškov lahko povzročali dež. Na polotoku Aljaski so pa vremenslovcji delali poskuse, da bi snežne plasti na veliko raztapljali ter s to vodo namakali pusto zemljo. Učenjaki bi mogli v vojnem času »narediti slabo vreme« tudi nad sovražnikovo deželo. Novo orožje!

NISO PONOVILO

Lastnik nekega nočnega zabavišča v New Yorku je vpeljal, da bi privlekel več občinstva, jazz glasbo, pri kateri so kot godci nastopile posebno izvežbane — opice. In res so obiskovalci gromovito ploskali in vpili od navdušenja.

Pri tem so se pa opice prestrašile in misleč, da so ogrožene, so zgrabile za glasbila in za steklenice na mizah ter z njimi neusmiljeno udrihale po poslušalcih. Predstave niso ponovili.

BELO ZLATO

Tako so imenovali Angleži bombaž, ki so ga uvažali iz prekomorskih dežel ter z njim bogateli. Do druge svetovne vojne je bilo njegovo sajenje v Evropi skoro nepoznano.

Sedaj so ga začeli pridelovati tudi v Jugoslaviji, in sicer v dolinah Vardarja in Strumice. Tu so ga poznali že pred sto leti, a zavoljo slabega obdelovanja ni nosil dobička. Letos so ga pospravili v Makedoniji že nad 6 milijonov kilogramov. Z umnim poljedelstvom upajo povečati pridelek bombaža do l. 1961 na 12.000 ton ter s tem zmanjšati uvoz iz tujine na polovico.

NEPOŠTENI URADNIKI

Naser ima med drugim velike težave tudi s podkupljivimi uradniki, ki močno škodujejo ugledu njegove vlade. Zato je začel proti njim odločen boj. Samo za leti 1956 in 1957 je bilo prijavljenih sodišču nič manj ko 14.003 takih tičev, od katerih jih je bilo 8082 spoznanih za krive. Med njimi so dva državna podjetnika, 6 generalnih ravnateljev in 83 višjih uradnikov.

Nekateri so šli tako daleč, da so povešali že zdavnaj umrle uslužbence ter vlekli namesto njih plače z vsemi zastanki. To so slabe strani diktature.

BENETKE V NEVARNOSTI

Mesto je v nevarnosti, da ga bodo spodjedle posebne mravlje, termiti. Najprej so se glodavke pojavile na kopnem, v kraju Oriago. Tu so se zajedle v tramove, podove in pohištvo, tako da se je 70 hiš sesulo v prah. Prebivalci so se morali izseliti. Zdaj se je nadloga pojavila že v nekaterih beneških palačah. V nevarnosti sta celo doževa palača in knjižnica ob Markovem trgu. Oblastva ne vedo, kako bi ustavila nevidno vojsko spodjedalcev.

POZABLJEN UMETNIK

V Neaplju živi 75-letni upokojenec E. A. Mario, ki z veliko muko preživlja svojo precejšnjo družino. Svet je nanj pozabil. In vendar je l. 1918 zložil pesem Leggenda del Piave, katera je podžigala vojake k obrambi države. Pesem je bila proglašena za italijansko narodno himno, za katero skladatelj ni prejel niti lire nagrade. Domovina se zanj ne briga.

Pohorski mlín v ledu

KAJ JE BENELUX?

Ko so pred kratkim priredili v Washingtonu med prebivalstvom poizvedovanje, kaj pomeni ta beseda, je le 7 odstotkov odgovorilo, da je to kratica za 3 zahodnoevropske države: Belgija, Nizozemska (Nederlanden) in Luksemburška. Večina je odgovorila, da je Benelux priprava za čiščenje poda.

LUČ OD ZAD

Da se preprečijo prometne nesreče, so že več časa predpisane na vozilih rdeče luči. Kljub temu se pa večkrat zgodi, da kolesar povozi pešca, ker ta nima rdeče luči odzadaj. Zato so v francoskem mestu Tarbes vpeljali posebno rdečo poharvano aluminajasto ploščico, ki jo pritrdijo pešču pod peto. Ko vzdigne nogo, se po cesti zablešči rdeča luč, s čimer se preprečujejo nezgode.

RADIJSKE POSTAJE

Pred desetimi leti je bilo še lahko odgovoriti na vprašanje, koliko radijskih postaj je na svetu. Vedelo se je natančno, koliko jih je v tej ali oni državi zgrajenih in koliko ljudi si je kupilo sprejemnike, da poslušajo njihove programe.

Medtem je pa radio prodrl v vse mogoče panoge življenja. V Ameriki imajo n. pr. samo v industrijskih podjetjih, kot so elektrarne, petrolejska polja, veletovarne in slično nič manj ko 259 tisoč radijskih oddajnikov in sprejemnikov.

Radijske postaje so na letalih, okrog 60 tisoč jih imajo ladje na morju, z njimi razpolagajo železnice, policijski in drugi uradi in samo na avtomobilih jih je v Ameriki nad 100 tisoč. Ogromno število oddajnih in sprejemnih postaj ima tudi vojaštvo, o katerih javnost ničesar ne ve.

Takih radijskih naprav je v Združenih državah danes že 200 krat več kot tistih običajnih, ki smo jih poznali pred enim desetletjem.

PRAZEN TRUD

»Učiteljskaja gazeta«, glasilo sovjetskega ministrstva prosvete, je pred kratkim spet pozvala šolo na boj proti veri: Najvažnejša naloga vzgoje je, da vcepi učencem znanstveno-ateistični svetovni nazor.

Ta pesem, ki jo slišimo v Rusiji že 40 let, zveni danes mlademu rodu že precej nazadnjaško. Zaveda se, da so, odkar obstoji svet, sicer vedno živeli ljudje, ki so Boga odklanjali, a neprimerno več takih, ki so v višje duhovne sile verovali. Taka je človeška narava, ki se ne da spremeniti. Ves trud komunistov je zato vnaprej obsojen na neuspeh.

*Vesel božič in
srečno novo leto
želi naročnikom,
bralcem,
sodelavcem,
prijateljem in
vsem Slovencem*

≡ **NOVI LIST** ≡

HLADNOKRVNEŽ

V ameriški državi Georgiji je bil 37-letni John Zorin obsojen na smrt z električnim tokom. Ko so ga pripeljali v celico, se je pa izkazalo, da je stol pokvarjen. Nekaj časa je gledal, kako ga nerodno popravljajo, nato si je zavihal rokave in v kratkem pripravo spravil v red. Zatim je sedel na stol in hladnokrvno čakal, kdaj umre.

JO DAJO V ZASTAVLJALNICO

Črnska republika Liberija na zahodni obali Afrike se v marsičem razlikuje od drugih držav. Kadar je tam mož v zadregi za denar, lahko svojo ženo tudi zastavi. Boljša polovica dobi na zastavljalnici hrano, mora pa delati, kar ji odkažejo. Zgodilo se je, da je marsikateri mož na svojo ljubo ženo pozabil in da so jo potlej prodali na javni dražbi.

Dopisi s Tržaškega

Napad na slovensko šolo

V četrtek ob 11 in pol zvečer je neka gospa pri Sv. Ivanu v Trstu slučajno opazila, da se je na terasi poslopja, kjer se nahajajo slovenska trgovska akademija, trgovski nižji tečaj in slovenska osnovna šola, vnel ogenj. O dogodku je obvestila službujoče policiste, ki so brž odšli na kraj požara, medtem ko so rdeči zublji že začeli nevarno objemati zunanje stene poslopja. Stražnikom je uspelo ogenj pogasiti, preden so prispeli gasilci.

Zanimivo je, da so policisti na terasi našli posodo z bencinom, kakršno imajo navadno s seboj avtomobilisti, in da je po tleh bilo vseprek razstreseno mnogo žveplenk. Šolske stene so pa bile polite s bencinom, tako da bi se bil požar gotovo nevarno razširil, da ga niso pravočasno zatrli. Kljub temu se je ogenj že povzpел v višino treh metrov, kar moremo sklepati iz črnih lis, ki danes zija jo s šolskih sten.

Spričo najdenih predmetov lahko skoraj z gotovostjo trdimo, da so ogenj namerno zanetili doslej žal neznan zlikovci, ki, kot vidimo, dobro obvladajo tehniko nekdanjih tržaških fašistov.

Slovenska javnost upravičeno zahteva, naj oblastva uvedejo strogo preiskavo in krivce kaznujejo. Prepričani smo, da policiji ni težko odkriti podlih nacionalističnih zločincev, ki vzbujajo gnus v vsakem poštem človeku.

POKRAJINSKI SVET

V soboto se je sestel tržaški pokrajinski svet, da razpravlja o proračunu prihodnjega leta. Toda ker je moral predsednik prej odgovoriti na vprašanja mnogih svetovalcev, bodo o proračunu razpravljali na prihodnji seji.

Odbornik za finance Delise pa je že pred sejo sporočil časnikarjem, da bo pokrajinska uprava prihodnje leto imela 680 milijonov primanjkljaja, se pravi 215 milijonov manj kot letos. Govornik je poudaril, da bo omenjeni primanjkljaj gotovo krišala država. Gospodarski položaj pokrajinske uprave se je izboljšal, ker ji je država odstopila del davkov na avtomobile in ker bo odslej prejemale nekaj davka, ki se plačuje za občinske podporne ustanove. Zato predvidevajo, da se l. 1958 dohodki zvišajo za 323 milijonov.

KONTOVEL

Tudi Kontovelce je neprijetno presenetila vest, da bo Acegat s 1. januarjem zvišala cene vode, električne struje in ostalih uslug. Voda nas bo odslej stala 42,60 lire za kub. meter, se pravi okrog 10 lir več kot v mestu. Vse vasi našega Krasa so sicer tudi že doslej dražje plačevale vode kot meščani, a prihodnje leto bo razlika še občutnejša, ker komisarska občinska uprava ni imela za potrebno določiti tudi za nas dvojno ceno vode:

eno za domačo in eno za industrijsko uporabo. Zakaj dvojna mera? Pri nas bodo zlasti prizadeti vrtnarji, katerih delo zahteva mnogo vode, ki jo bodo morali plačevati dražje kot mestna gospoda.

Sodimo, da ima komisar še čas, da to krivico popravi, kajti večstomilijonski primanjkljaji Acegata se gotovo ne morejo odpraviti z nekaj desetstisoč lirami, ki jih nameravajo iztisniti iz revnih žepov naših okoličanov.

MAVHINJE

Na cesti iz Sesljana v Mavhinje se je v sredo prejšnjega tedna pripetila nesreča, pri kateri se je precej hudo poškodoval domačin Stanko Širca. Z motornim kolesom se je zaletel v vozilo Lava Mokoleta iz Prečnika. Širca so odpeljali v bolnišnico, kjer se bo zaradi precejšnih poškodb na nogi moral zdraviti poldrugi mesec.

Domačini mu želimo, da bi kmalu popolnoma okreval.

Zvedeli smo, da je občinski odbor pred kratkim sklenil postaviti več električnih žarnic na cesti iz središča vasi do otroškega vrtca. Kdaj pa nam bodo še asfaltirali vaški trg?

DOLINA

Te dni smo zvedeli, da ima naša fara novo župnišče. Že junija meseca je bila kupljena hiša g. Grahonje, ki stoji blizu cerkve in je zato primerna za župnijski urad. Poslopje je stalo 7 milijonov. Tri je prispevala država, za ostalo so pa najeli posojila. Dolg nameravajo poravnati s prodajo starega župnišča, za katero zahtevajo 2 milijona, in s prostovoljnimi prispevki. Nabiralna akcija se začne že ob božičnih praznikih in se zaključi prihodnje leto.

LONJER

Prejšnji četrtek so morali nemudoma odpeljati v bolnišnico 55-letnega domačina Zorka Pečarja. Bil je kot tesar zaposlen pri podjetju, ki v Trstu gradi Kulturni dom. Ko je postavljal zidarski oder, se mu je spor drsnilo in je padel 3 metre globoko. Ugotovili so mu precejšnje poškodbe po vsem telesu, a zdravniki sodijo, da bo okreval v 40 dneh. Bog daj, da bi res čimprej ozdravel.

Nove prepustnice

Z Novim letom začno kvesture v Trstu, Gorici in Vidmu izdajati nove obmejne prepustnice. Veljale bodo eno leto in ne 8 mesecev kot doslej ter bodo opremljene s sliko, tako da ti na obmejnih prehodih ne bo treba več kazati osebne izkaznice. Po enem letu moraš prepustnico spet izročiti oblastvom, da jo podaljšajo.

Prošnjo vložiš na navadnem papirju pri policijskem komisariatu v kraju stalnega bivanja. Prošnji priložiš dve sliki (kot za osebno izkaznico), ki pa morata biti overovljeni. To lahko opraviš na županstvu, na komisariatu ali na orožniški postaji. Ko vlagáš prošnjo, imej pri sebi osebno izkaznico, ker mora uradnik pregledati, če se ujemajo osebni podatki.

S to prepustnico smejo Tržčani potovati po vsem obmejnem pasu koperskega in sežanskega okraja in po Bujsčini ter se poslu-

DEVIN

Občinski odbor je na eni zadnjih sej razpravljal o gospodarskem načrtu, ki so ga pred kratkim odobrila nadzorna oblastva. Med drugim je sklenil popolnoma obnoviti vodovodno mrežo v Devinu. Dela, za katera je predvidenih 6 milijonov lir, so izredne važnosti, saj je znano, da poleti primanjkuje vode več ko polovici hiš. Računajo, da bo nov vodovod dokončan v prvi polovici prihodnjega leta.

OPČINE

Za novega slovenskega kaplana na Opčinah je bil pred kratkim imenovan g. Viljem Žerjal, rojak iz Sv. Ivanu v Trstu. Openci mu želimo mnogo uspeha in božjega blagoslova na njegovem prvem službenem mestu.

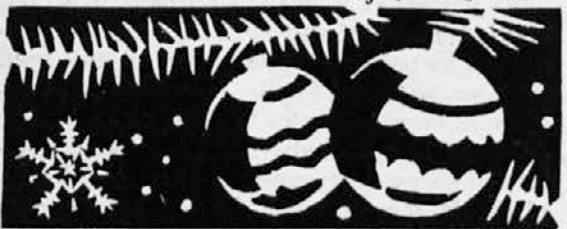
STAVKE SE NADALJUJEJO

Vse do petka prejšnjega tedna so delavci tržaških ladjedelnic vsak dan zapuščali delovna mesta približno eno uro pred zaključkom dela. V soboto pa so sindikalne organizacije proglasile 24-urno splošno stavko, tako da se je delo v ladjedelnicah začelo šele v ponedeljek zjutraj.

Delavski predstavniki so medtem razpravljali o predlogu sindikatov Cisl in Uil iz Tržiča, ki sta bila pred dnevi sklenila stopiti v pogajanja z ravnateljstvom ladjedelnic, ne da bi se z njim predhodno natančno dogovorila o dnevnem redu razgovorov. Sklep tržiških sindikatov ni naletel na povsem ugoden odziv tržaškega delavstva.

To je namreč mnenja, da bi se nova pogajanja ne smela pričeti vse dotlej, dokler delodajalci ne sprejmejo tistih minimalnih in nebitvenih zahtev, ki so jih že pred meseci postavili ladjedelniški delavci.

Na prošnjo nekaterih duhovnikov opozarjamo vernike, da bo od 25. do 31. julija 1958 **skupno slovensko romanje v Lurd**. Kdor se ga namerava udeležiti, se mora do 31. decembra t. l. prijaviti na župnijskih uradih, sicer zamudi rok.

Dopisi iz Goriške

GORIŠKI OBČINSKI SVET

Seja občinskega sveta, ki je bila prejšnjo sredo, je bila v glavnem posvečena proračunu občinskih podjetij za leto 1958. Poročilo o njihovem gospodarskem položaju je podal odbornik Chiantarolli. Dohodki podjetij bodo v l. 1958 znašali 855 milijonov 660 tisoč lir, stroški pa 853 milijonov 885 tisoč, kar pomeni 1 milijon 775 tisoč čistega dobička.

Dobiček se je tudi letos zmanjšal, saj ga je bilo lani 2 milijona, pred dvema letoma pa je znašal kar 14. Kako je do tega prišlo, je obrazložil predsednik upravnega odbora dr. Vierthaler. Kot glavni vzrok je navedel, da mora goriška občina plačevati mnogo več za vodo, ki jo dobiva iz Jugoslavije. Drugi vzrok je pa visoka cena premoga, ki ga prav tako uvažajo. Zato bo tudi občinsko podjetje za plin imelo prihodnje leto 12 milijonov lir primanjkljaja, katerega bodo ktrili z dohodki od električne struje. Razvila se je precej živahna razprava o plinu, še več pa o vodi.

Svetovalec dr. Sfiligoj je izrazil skrb zaradi sporazuma o dobavi vode iz Jugoslavije ter svetoval, da bi morala občina vprašanje drugače rešiti. Zdi se pa, da je država obljubila plačati del stroškov za vodo, a občina ni dobila še nobenega uradnega zagotovila. Župan Bernardis je na koncu omenil, da bodo občinska podjetja proučila možnost, da bi vodo črpali iz Soče.

Proračun je bil nato soglasno sprejet.

Zatem so odobrili sklep odbora za ureditev 500 metrov potoka Koren, kar bo stalo 38 milijonov lir. Občina je odstopila zemljišče občinskemu podjetju, ki bodo zgradili poslopje za svoje uslužbence v ul. Torriani. V isti ulici pa je prodala neko zemljišče zasebniku Miklušu. Odobrili so tudi 50 tisoč lir, ki jih je občina darovala Rdečemu križu za nov rešilni avto. Več časa so nato razpravljali o obnovitvi sporazuma s podjetjem ATA, ki vzdržuje mestni avtobusni promet v Gorici. Svetovalec Pizzul je izrazil željo prebivalcev Moše, da bi se proga Gorica-Ločnik podaljšala do Moše.

Mi bi pa prosili podjetje ATA, naj bi na vseh postajah avtobusa postavilo vozni red. Zelo je namreč nerodno, zlasti zvečer, ko vozi avtobus zelo nerodno, čakati nanj, če ne veš, kdaj in ali bo sploh prišel mimo.

Tudi obnovitev sporazuma s podjetjem ATA za leto 1958 je bila soglasno sprejeta.

POKRAJINSKI UPRAVNI ODBOR

V sredo je imel sejo tudi pokrajinski upravni odbor, kateremu je predsedoval odvetnik Culot. Med drugim so sklenili sprejeti v službo v umobolnici več bolniških strež-

nikov, ki so pred kratkim položili strokovne izpite. V umobolnici bodo postavili tudi dve televizijski napravi, tako da bodo tudi bolniki imeli nekaj zabave. Prav tako so določili za umobolnico nakup znanstvene revije.

Ob koncu seje je g. Grigolon opozoril svet na razstavo cvetic, ki bo prihodnje pomlad v Trstu. Izrazil je upanje, da se bodo razstave udeležili tudi goriški gojitelji cvetic.

IZ DOBERDOBA

Katoliški glas je v predzadnji številki po svoji stari in ne prav lepi navadi potvoril naš dopis, v katerem smo med drugim poročali o živahnih obiskih komunističnih in socialističnih poslancev v naših slovenskih občinah in o njihovem zanimanju za občinske ter delavske razmere med našim ljudstvom.

Za sedaj hočemo samo pribiti, da Katoliški glas stoodstotno pretvarja naše pisanje, in zato samemu sebi odgovarja in ne nam. Mi temu njegovemu nelepemu ravnanju ne bomo sledili.

DELOVIŠČA V GORICI

Prejšnji teden so otvorili dve delovišči, ki bosta zaposlila okoli 80 brezposelnih iz goriške občine. Eden je v ul. Lunga, kjer bodo delali novo stransko cesto, ki bo vodila do novega šolskega poslopja.

To delo bo stalo okoli 5 milijonov 500 tisoč lir. Drugo delovišče pa so otvorili v Štandrezu, kjer bodo uredili novo kanalizacijo. Stroški za to delo znašajo 4 milijone 400 tisoč lir.

ZA ŠTEVERJANCE

V ambulatoriju v Gorici, Corso Italia št. 86, tel. 55-30, sprejema zdravnik dr. Belli vsak dan od 11. do 12. ure, razen ob sobotah in nedeljah. Tako sporoča števerjanska bolniška blagajna neposrednih obdelovalcev zemlje.

BOŽIČNA DREVESCA

Prodajali so jih že ves prejšnji teden na Travniku in drugod po Gorici. Pripeljali so jih iz Jugoslavije. Prve dni so ljudje še izbirali, ko je pa bil božič pred vrati, so kupili vse, kar so dobili. Cena se je vrtela od 500 lir do 2000. Lepe in večje smreke so seveda bile mnogo dražje. To je velik strošek, če pomislimo, da drevesce še ni vse in da je treba kupiti še mnogo drugih okras-kov.

Občina je tudi letos okrasila krasno veliko smreko na Korzu. To je gotovo eno najlepših in največjih božičnih dreves v naših krajih.

KONCERT BOŽIČNIH PESMI

bo kot vsa druga leta v goriški stolnici v nedeljo, 29. decembra, ob 15. uri. Na sporedu so narodne in umetne božične pesmi, ki jih bodo izvajali združeni cerkveni zbori, verski govor ter slovesni blagoslov z zahvalno pesmijo.

Za kraške zборе bo skupna vaja dne 26. decembra ob 15. uri v župnišču v Doberdobi.

MEJNI PREHOD NA RAFUTU

Od 31. decembra dalje bo mejni prehod na Rafutu odprt do 21. ure, medtem ko so

ga sedaj zapirali že ob 18.30. Tako se je dogovorila mešana komisija, ki se je sestala v torek prejšnjega tedna v Savudriji pri Umagu.

NOČNI URNIK

Goriška policija obvešča vse lastnike javnih lokalov (razen vinotočev in krčem), da se bodo v dneh 24., 25., in 31., decembra in 1., 5. in 6. januarja lahko ravnali po nočnem urniku, se pravi, da bodo prostori lahko odprti vso noč.

SLIKARSKA RAZSTAVA

Po vsej državi proslavljajo teden muzejev. Ob tej priliki je pokrajinska uprava priredila v palači Attems na Kornu razstavo del umetnika Gina de Finettija.

BOŽIČNA DARILA

Predsednik republike Gronchi je tudi naši pokrajini poslal več sto darilnih zavojev, ki so jih v soboto in nedeljo razdelili med revne otroke. Delili so jih v goriški, doberdobski, ronški, trziški in krminski občini in še v nekaterih drugih.

Božičnih daril pa so bili deležni tudi občinski reveži. Zanje je poskrbel odbor za zimsko pomoč.

Tisoč darilnih zavojev so dobili brezposelni, 600 pa so jih razdelili med onemogle starčke goriške občine.

Poleg tega bodo v goriški hiralnici za božič pripravili 580 kosil za vse tiste, ki prejemale pomoč v hrani.

POLNOČNICA

Kot vsa druga leta bo tudi letos slovenska polnočnica v cerkvi Sv. Ivana, Med sv. mašo bodo pevci prepevali naše lepe božične pesmi, na koncu pa bo »ofer« za cerkev Sv. Ivana.

SMRT ZNANEGA TRGOVCA

Preteklo sredo je umrl znani trgovec g. Jože Massi, po rodu Slovenec (Masič). Pokojnik je bil ustanovitelj velike manufakturne trgovine blizu zelenjadnega trga. Njegova trgovina je bila in je tudi od Slovencev dobro obiskana. Pokojniku naj sveti večna luč!

Od 28. decembra vsesplošna razprodaja po najugodnejših cenah

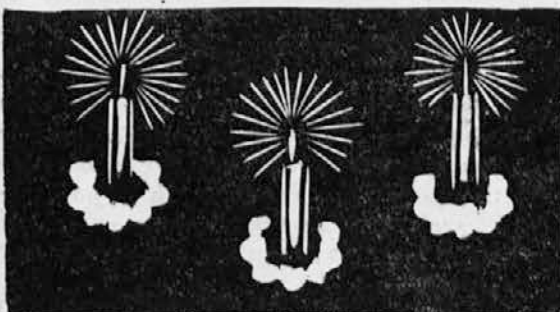
KONFEKCIJA

Al Corso

CORICA — CORSO ITALIA 7

BOGATA IZBIRA MOSKE, ZENSKE IN OTROSKE KONFEKCIJE — OBLEKE — TAILLEURS — POVRŠNIKI — SUKNJE — DEZNI PLASCI — JOPICI — HLACE ITD.

Moški jopci	po Lir 1250
Moške hlače	po Lir 690
Površniki	po Lir 6500
Obleke	po Lir 3900
Srajce	po Lir 490

Beneška Slovenija - Kanalska dolina

ŠENTLENART

Pred kratkim je v kraju Charleroi v Belgiji umrl 53-letni Peter Primožič iz Hostnega. Pokojni je bil po poklicu rudar in se je pred mnogimi leti izselil, ker doma ni imel dovolj zaslužka. Umrl je za silikozo, bolezen, ki posebno rada napada rudarje. Tudi pokojnikov brat je pred desetimi leti podlegel isti bolezni. Hudo prizadetim sorodnikom izrekamo iskreno sožalje.

Vprašanje emigrantov

Ob smrti Petra Primožiča nam je ponovno stopilo pred oči vprašanje naših izseljencev. Tajništvo Karnijske skupnosti, ki ima sedež v Tolmezzu, je pred kratkim objavilo podatke o izseljencih iz Kanalske doline, Karnije, Doline Bele in iz Rezijske. Iz njih je razvidno, da sezonski delavci v Kanalski dolini predstavljajo 9,7% vsega prebivalstva. Ti odidejo vsako pomlad v Belgijo, Francijo ter ostale države, kjer garajo do zime. Tedaj se za nekaj mesecev vrnejo domov in nato spet odidejo. Mnogo sezonskih delavcev se seveda naveliča večnega prihajanja in odhajanja ter se zato stalno naseli v tujini.

Še mnogo večji pa je odstotek sezonskih delavcev v naših vaseh. Tako v Učejah kar 36,6% vsega prebivalstva odhaja vsako pomlad v tujino. Za stalno pa se je po letu 1945 odselilo kar 27% prebivalcev. Naj navedemo še nekaj števil:

Sezonski delavci:

v Osojanah 26,5% prebivalstva; v Učejah 36,6% prebivalstva; v Beli 22,2% prebivalstva.

Za stalno se je po letu 1945 izselilo:

iz Učej 27% prebivalstva; iz Njive 21,4%

prebivalstva; iz Osojan 18,7% prebivalstva; iz Ravence 41,5% prebivalstva.

Ko človek bere te številke, ga kar groza stresa. Če pojde tako naprej, bodo naše vase ostale brez moških. Saj se že zdaj to zelo občuti in zelo težko je pri nas dobiti dobre delavce. Temu je seveda krivo dejstvo, da ljudje doma težko dobe kako zaposlitev. Dežela je namreč zelo revna in nima nobene industrije. Tujski promet je tako malo razvit, da od njega ne moremo živeti. Na pomoč bi morala priskočiti država, toda ne, s kakšnimi zakoni, ampak z denarjem; morala bi dati na razpolago tolikšno vsoto, da bi se mogla zadostno razviti industrija, tako da bi našim ljudem ne bilo več treba hoditi v tujino.

VOJAŠKE SITNOSTI

Senator Pelizzo je imel v Rimu govor o odnosih med vojsko in civilnim prebivalstvom v videmski pokrajini. V obmejnem pasu se iz varnostnih razlogov ne smejo na primer zvišati hiše, graditi zidovi, postavljati žičnice itd. Za vsako tako delo moraš nasloviti prošnjo na vojno ministrstvo v Rimu. Preden pa prošnjo rešijo, traja zelo dolgo. G. Pelizzo je grajal tudi predpis, da ne smeš fotografirati. V obmejnem pasu je namreč prepovedano ne samo fotografiranje, ampak ne smeš niti nositi daljnogledov. Zgodilo se je na primer, da so orožniki zaplenili fotografski aparat nekemu, ki je pred cerkvijo slikal novoročence. Po drugi strani pa vsakdo lahko kupi razglednico ali celo vojaški zemljevid tega področja. Med drugimi sitnostmi je senator omenil, da se topništvo vadi v streljanju ravno za časa košnje.

Zelo važno je tudi vprašanje vojaških cest, ki so jih zgradili med prvo svetovno vojno. Te so po vojni izgubile važnost, ker je bila meja pomaknjena proti vzhodu, vojska pa je pot dala v oskirbo občinam, kar ni majhno breme za naše revne kraje. Ker so se po drugi svetovni vojni meje zopet premaknile, so te ceste pridobile spet na važnosti in zato je sen. Pelizzo predlagal, naj bi jih vojaška oblastva ponovno prevzela v svojo upravo.

Gospodu senatorju je odgovoril obrambni minister Taviani ter obljubil, da se bodo pobrigali hitreje reševati prošnje. O cestah pa je dejal, da bo ministrstvo vzdrževalo samo tiste, ki so vojaške važnosti.

Brez dvoma ima naša dežela zaradi vojske precej škode. Več lepih dolin je zaprtih, pa tudi turistom je neprijetno, ko jih na vsakem ovinku pozdravi deska z napisom: Obmejni pas, fotografiranje prepovedano!

Čas bi že bil, da bi zastarele zakone, ki so še iz fašistske dobe, preklicali ali vsaj omilili.

IZ SOVODENJ

Na zadnji občinski seji so sklenili zaprositi 10 milijonov lir posojila za zgradnjo nove šole v Mašerah. Med drugim so razpravljali tudi o novem občinskem poslopju, katerega bodo kmalu začeli graditi. Prostor za novi občinski dom so darovali domačini.

IZ RAJBLJA

Naši zastopniki se še vedno pogajajo s predstavniki rudnika v Vidmu. Vse kaže, da bo vsak moral nekaj popustiti in da bo tako prišlo do sporazuma. Vsi v našem okolju, pa tudi delavci, ki so prihajali iz Jugoslavije, želimo, da bi imelo naše zastopstvo čimveč uspeha in da bi nam lahko prinesli kako dobro novico že za božič, da bi ta najlepši praznik res v miru in veselju preživeli.

Tej želji se pridružuje tudi Novi list.

17

V SONCU IN SENCİ

(Usoda Habsburžanov)

R. B.

O cesarju pa je šel glas, da je po njegovem mnenju vse domoljubno gibanje v Italiji le zločin in zapeljevanje ljudskih množic; da je Mazzini brezverski rovar in da se lahko ves »rissorgimento« z nekaj policaji da zadušiti.

Odpor proti oblastnemu mišljenju cesarja se je kazal v tisočeri podrobnostih. Na neki dvorni sprejem je od 130 povabljenih odličnih beneških družin prišlo le 30. Dame so morale iti skozi špalir ljudstva, ki jim je žvižgalo in jih psovalo s prodanci. V gledališču Fenice so bile naslednji večer vse lože prazne, ko sta se pojavila cesar in cesarica. Ljudstvo se je pa drenjalo okrog poslopja, da bi videlo lepo cesarico; iz gole radovednosti seveda.

Vendar pa je ona znala bolj kot ministri presoditi položaj. Vplivala je na cesarja, da je podpisal odlok o pomilostitvi političnih beguncev. Smeli so se vrniti domov in tudi zaplenjena posestva so zopet dobili. Pri naslednjem obisku v gledališču Fenice so cesarici že ploskali. Angleški obveščevalec je sporočil v London, da se pod vplivom cesarice ozračje spreminja.

Podnebje ob laguni pa Elizabeti ni prijalo. Pogrešala je svežega gozdnega zraku, svojo vsakdanjo ježo in otroke. Novo leto sta cesar in cesarica še pričakala v Benetkah.

Elizabeta joče

Prvi teden po Novem letu se je uradna pot nadaljevala v Lombardijo. Med vožnjo je bila povsod ista slika. Preprosto ljudstvo je stalo ob cesti in radovedno strmelo v generalske perjanice, v zlate uniforme in v lepo vladarico. Tudi vzklikalo je. Ko je pa dvor

na družba pridirjala v Vicenzo in Verono, je naletela na isti mrzli sprejem kot v Benetkah. V meščanskih in srednjih krogih se je že vzbudil plamen domovinske svobode.

Še slabše je bilo v Brescii. Ljudstvo se je še dobro spominjalo, kako je avstrijski general Haynan krvavo obračunal z odporniki leta 1848. Sam Radetzky je tega generala primerjal z britvijo, ki jo je treba brž po uporabi vtakniti v škaflo, sicer lahko še koga poreže. Tako je tudi Haynan s svojim obhajanjem Italijanov avstrijskemu ugledu več škodil, kot koristil. Zaradi njega je morala Elizabeta v Brescii jokati. Ko se je cesarski spreved peljal proti palači Fenaroli, so bila namreč vsa okna zaprta, na ulicah so pa bili samo državni uradniki in nekaj radovednežev. Elizabeta je opazovala možev zaskrbljeni obraz; in takrat jo je posilil jok.

Za sprejem v Milanu so se pa cesarsko kraljevske oblasti pripravile na poseben način. Cesar se je ob svojem prihodu začudil, da se je na ulicah drenjalo na tisoče po deželskega prebivalstva. Veličanstvo je za dovoljno kimalo podložnikom; ni si pa znalo raztolmačiti, od kod neki tako nenadna priljubljenost. Tudi v milanski Seali so bile pri svečani predstavi zasedene vse lože. Samo tisti gospodje v črnih frakih in poškrbljenih srajcah so se nekam okorno obnašali in ploskali prav v trenutkih, ko je bilo najmanj potreba.

(Dalje)

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Knjiga o tajnah Tihega oceana

V Oslu je izšla pred kratkim nova knjiga slavnega norveškega raziskovalca Thora Heyerdahla, ki je svoj čas zaslovel s knjigo Kon Tiki, v kateri je opisal plovbo svoje odprave od obale Južne Amerike do oddaljenih otočij na Tihem oceanu. Delo je bilo prevedeno v vse kulturne jezike in tudi v slovenščino ter doživelo povsod izreden uspeh. Samo v Franciji so ga prodali doslej nad 300.000 izvodov. Nova Heyerdahlova knjiga pa ima naslov Aku Aku. V njej pripoveduje o svoji nedavni odpravi na Velikonočni otok.

S to odpravo je hotel zbrati Heyerdahl nove dokaze o svoji teoriji, da so bili otoki na Tihem oceanu poseljeni iz Južne Amerike in ne od malajških plemen na Vzhodu, kot so prej učenjaki mislili. Poseljeni pa so bili — tako trdi Heyerdahl — od ljudi nekega še čisto neznanega belega plemena, ki je živel v Peruju in drugje v Južni Ameriki že pred prihodom Inkov in drugih indijanskih plemen. Ko so se priselili s severa Indijanci, se je vnel med obema plemenoma hud boj, v katerem so bili ljudje bele polti skoro iztrebljeni. Kar jih je ostalo, so se rešili s splavi na otoke Tihega oceana. Ze pred Heyerdahlovo odpravo na Velikonočni otok so znanstveniki ugotovili, da prvotno prebivalstvo Polinezijske in tudi indijanske prebivalstvo Južne Amerike nima v krvi tako imenovanega »faktorja B«, medtem ko je zelo močan v krvi Azijcev in Malajcev. Med svojim bivanjem na Velikonočnem otoku pa je Thor Heyerdahl odkril, da ima kri tamkajšnjega domačega prebivalstva skoro popolnoma iste značilnosti kot kri Indijancev v Južni Ameriki ter je povsem različna po svoji sestavi od krvi Indonezijcev in mongolskih plemen.

KIPI Z RDECIMI LASULJAMI

Heyerdahl in drugi znanstveniki, ki podpirajo njegove teorije, si razlagajo to med drugim z dejstvom, da so se za prvotnimi belimi ubežniki dolga stoletja selili na splavih čez ocean tudi Indijanci ter se povsem pomešali s prvimi prebivalci, tako da je nastalo novo, polinezijsko-človeško pleme, ki velja zdaj kot eno najlepših človeških plemen sploh. Z analizo ogljika, nahajajočega se v organskih tvarinah iz nekdanjega časa, ki jih je našel Heyerdahl na Velikonočnem otoku, se mu je posrečilo ugotoviti, da je bil otok obljuden že tisoč let prej, kot pa so narodopisci in zgodovinarji domnevali. Ljudje žive torej na otoku že blizu dva tisoč let.

Kot znano, je na Velikonočnem otoku okrog sedemdeset ogromnih kipov iz vulkanskega kamna, ki so jih izklesali domačini v preteklih stoletjih in v katerih so upodobili svoje prednike, ki so jih po božje častili. Zanimivo je, da nosijo mnogi kipi nekake »lasulje« iz rdečega kamna, kar dokazuje, da

so bili prvotni naseljenci, ki so pripluli na otok na splavih iz Južne Amerike, rdeče- ali plavolasi.

Knjiga Aku Aku bo kmalu prevedena v celo vrsto jezikov. Napisana je poljudno in napeto kot roman. Natančneje bo obrazložil Heyerdahl uspehe svoje raziskovalne odprave v posebnem znanstvenem delu, ki ga tudi že piše. Tudi o odpravi Kon Tiki je izdal obsežno znanstveno delo v angleščini.

— * —

Resljeva proslava

V petek je tržaški Circolo della cultura e delle arti dal pobudo za proslavo stoletnice zdaj že svetovnoznane našega rojaka Jožefa Resljeja, ki je izumil ladijski vijak.

Potem ko so Resljevo obletnico že proslavili v Ameriki, Berlinu, na Dunaju, v Pragi in drugod, so se ga spomnili tudi v Trstu. Ko je v uboštvo in žalosti umrl, se ga ni nihče spominjal. Danes ko ga slave kot prodornega iznajditelja, si ga prisvajajo Trst in Ljubljana, Praga in Dunaj.

O Reslju je pisal prof. Cermelj v septembrski številki Proteusa, prof. Murko pa je izdal o njem monografijo. Reselj je bil po rojstvu Ceh. Deloval pa je kot gozdarski uradnik in učitelj na novomeški gimnaziji, večinoma torej na Slovenskem. Dvajset let je živel v Trstu kot lesni izvedenec pri vojni mornarici. Nato se je zopet vrnil v Ljubljano, kjer je umrl 10. oktobra 1857 in je tam pokopan. V tržaškem zalivu je ponovil poskuse z ladijskim vijakom, katere je začel že prej na Krki in Ljubljani. Leta 1827 je dobil za epohalno iznajdbo tudi patent.

Vse to je že znano. Manj pa je znano, da je tržaški mestni svet (svoj čas) odbil predlog, da bi se Reslju, katerega današnji tržaški listi imenujejo »cittadino di elezione«, postavil spomenik.

Zgodovinar Caprin sam navaja (Tempi andati, str. 191), da je mestni svet tedaj bil izjavil, da »Reselj nima takih zaslug, ki bi ga napravile vrednega imeti spomenik na javnem prostoru«. Bil je pač slovanskega pokolenja. Do danes ima Reselj po vsem svetu 32 spomenikov in tudi v Trstu so se ga v petek spomnili. Tempora mutantur!

r. b.

ZNANSTVENO SODELOVANJE

Pri mednarodnem geofizičnem letu 1957/58 sodeluje pri znanstvenih raziskovanjih s tremi ladjami tudi italijanska mornarica. V Tirenem morju preučuje morsko toplino, slanost in morski plankton (silno majhni organizmi, ki služijo za hrano ribam). Na ladji Pomona je znanstveni vodja profesor Mario Picotti s Tržaškega talasografskega (morskega) zavoda.

Pesem znanega Avsenikovega kvinteta

TAM, KJER MURKE CVETO...

Tam, kjer murke cveto,

tam, kjer ptički pojo

v lepi Dragi,

tam, kjer encijan plav

ves prešerno bahav

nežno vabi:

v to dolino zeleno

me vleče tako kot nobeno.

V njej avrikelj prijazno

pozdravlja me s srajčko rumeno.

A z visoke pečine

grad Kamen obuja spomine;

spomni Pegama se,

se smehlja

in si misli: vse mine.

Ta dolina zelena,

s krvjo prepojena —

oj, Draga, te vedno bom ljubil,

nikoli pozabil ne bom.

Pripombe: Draga je kraj pri Begunjah; Kamen je grad v bližini Pegam, češki znani poveljnik pri celjskih grofih in ki ga imenuje slovenska narodna pesem Vitovca. Murka, encijan in avrikelj so cvetlice predvsem gorskih krajev.

Pismo iz Avstralije

Spoštovani g. urednik, prosimo Vas, da v Vašem cenjenem listu objavite članek o našem pevskem zboru, ker so se tudi v Trstu začela širiti zgrešena mnenja o našem delovanju v Avstraliji. S tem odgovarjamo tudi rojaku, ki je v melbournskem Vestniku stavil naš zbor v dokaj slabo luč.

S POMOCJO PESMI K EDINSTVU

O začetkih našega zbora ne bi želeli pisati, hoteli bi le naglasiti, da daleč od domovine s trudom in naporom vseh članov, ki jim je narodna pesem pri srcu, dosegamo uspehe in pesem ohranjamo pri življenju.

Spočetka smo bili več ali manj prepuščeni samim sebi in ostali ravno brez podpore tistih, od katerih smo jo največ pričakovali. Iz nerazumljivih, sebičnih razlogov so nam pričeli celo metati polena pod noge. Bili smo res mala skupinica — ovce brez pastirja — toda nismo propadli. Zrtvovali smo ves prosti čas, delo in denar, da smo dvakrat na teden plačevali dvorano Savoy za skupne vaje. S časom smo pa vendar spoznali ljudi, katerim je naša pesem draga. Priskočili so nam na pomoč in nam vli-li volje za nadaljnje delo.

Ker smo kot Slovenci tudi Jugoslovani, pojemo pesmi iz vseh pokrajin naše rodne zemlje. Zanimanje ljudi je veliko, kar nam je najbolje potrdil naš koncert z dne 2. novembra 1957 v dvorani Forester's Hall v Melbournu. Računajoč na skopo število občinstva, smo si izbrali manjšo, toda okusno dvorano, katera lahko sprejme 250 oseb. Na naše veliko presenečenje in radost, je pa bila dvorana prenapolnjena. Mnogi poslušalci so ostali brez mest, toda vse se je vendar odvijalo v najlepšem redu. Koncert je imel na sporedu 12 točk in se je pričel s pesmijo Triglav. Navdušeno občinstvo nas je iskreno pozdravljalo z dolgim ploskanjem. Ostale pesmi (Po gorah, Dremle, Ljubca moja, Sijaj soncece, Evo sam ti doša, Briška, Te, te, te, Tamo daleko, Bod moja, Furmanska in Sinoči je pela) smo peli z veseljem in zadovoljstvom v srcu. Na koncu je burno odobravanje trajalo več minut. Naša vedra in nasmejana lica so odgovarjala: Priserčna hvala!

Počasi se tudi gmotno postavljamo na svoje noge: v blagajni imamo 45 šterlingov. Denar bo porabljen v človekoljubne namene ter za obstoj in razvoj zbora.

Istočasno bi Vas hoteli obvestiti o naših drugih nastopih. Ob 100-letnici predmestja Brunswick smo bili povabljeni, da sodelujemo pri uradnem sporedu. Prav tako so nas pritegnili k proslavi dneva »Zedinjenja« v Melbournu. To je bilo dne 23. novembra 1957 v dvorani Prahan. Nadalje smo 12. decembra peli v glavni melbournski dvorani Tamm Hall 6 skladb. Poleg nas so še nastopili Irci, Švicarji, Grki, Poljaki, Španci, Škoti in domačini, vsak s svojimi značilnimi skupinami. Konec decembra pojedemo v Sydney, kjer bomo sodelovali na Jugoslovanskem festivalu, ki bo 31. dec. v znani dvorani Anthony Hordern.

S pomočjo pesmi seznanjamo, kot vidite, tisoče tujcev z našim narodom in njegovo omiko.

Nekdo za SLOVENSKI PEVSKI ZBOR »TRIGLAV« v Melbournu

K lepim uspehom v Avstraliji izraža tudi Novi list požrtvovalnim rojakom iskrene čestitke.

(Ur.)

***

Iz filmskega sveta

DESET ZAPOVEDI NA DRUGEM MESTU

Tvorec največjih, največjašnjih in najdaljših velemov Cecil B. De-Mille je s svojimi Desetimi zapovedmi, posnetimi po biblijskih temah, zaslužil po enoletnem predvajanju več kot 30 milijonov dolarjev. Film, ki traja tri ure in pol in ki je stal 13 milijonov dolarjev, je videlo okrog 22 milijonov ljudi.

Kar se tiče zasluzka, pa je še vedno film v vrstini na prvem mestu. Od krstne predstave leta 1939 do danes je prinesel 34 milijonov dolarjev čistega dobička.

CVETJE V JESENI V BARVAH

Po vsej verjetnosti bodo kmalu začeli snemati film Cvetje v jeseni, za katerega je po povesti Ivana Tavčarja napisal scenarij Maks Sajko. Film bodo posneli v barvah in režiser je France Jamnik.

Božično drevesce

Božični prazniki so šele tedaj v družinah res svečani in spokojni, kadar se zasvetijo zvezdice nad hlevčkom pri jaslicah ali kadar zažare lučke na božičnem drevescu. Jaslice imajo dosti starejši izvor. Udomačile so se povečini v južnoevropskih in alpskih deželah. Božično drevesce pa pričara svetonočno razpoloženje bolj v severnih krajih.

Pri nas je prišlo v navado oboje: jaslice in drevesce. Božično drevesce je bolj nemška šega. Prvikrat so ga postavili pred 300 leti v Strasburgu. Od tam se je razširilo preko Rena v notranjost Nemčije, od koder se je raznesla navada po vsem krščanskem svetu. Udomačilo se je najprej v plemiških in meščanskih družinah. Pozneje pa se je priljubilo tudi pod skromnimi strehami.

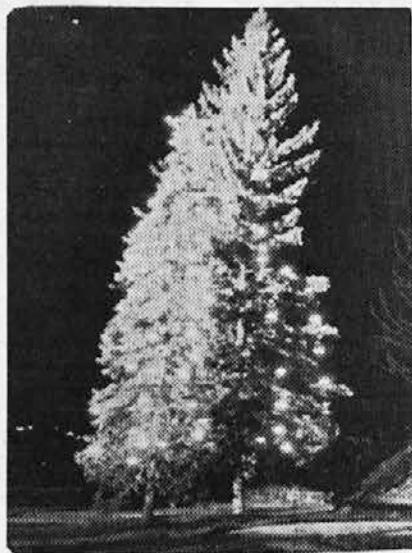
Na Dunaj je prinesla prvo božično drevo žena nadvojvode Karla, zmagovalca nad Napoleonom pri Aspernu. Na Angleško je zanesel to božično navado mož kraljice Viktorije, princ Albert, ki je bil po rodu Nemeč.

V Ameriki so lepo navado, polno svetonočne poezije, spoznali pred sto leti. Takrat je neki farmar pripeljal v New York nekaj voz božičnih smrek. Danes je ni tam družine, ki bi ne imela za sveti večer svoje božično drevo ali Christmas tree.

Božična smreka je pri nas, posebno v severnih slovenskih vaseh, stara nad pol stoletja. Če že ne drevesc so naše matere za praznike obesile nad ognjiščem vsaj smrekove veje. Motivi smrekovih vršičkov s svečko so postali stalni božični okraski. Po marsikaterih mestih se je udomačila navada, da mestna občina okraši in ožari kak trg z električni-

mi lučkami na veliki smreki. Na vrhu se blešči napis: Vesel božič vsem meščanom!

Ni ga tako zakrknjenega človeka, ki bi se ob pogledu na tako prisrčno voščilo ne zradostil!

Jaslice

Milina svete noči je v stoletjih tako prežela človeštvo, da je poiskalo tudi zunanega izraza.

Najprej so kot spomin na Detetovo rojstvo začeli že več kot pred sedemsto leti postavljati jaslice, navada, ki se je razširila do zadnje borne kočice. Preprosta ljudska umetnost se je razvila tja do mogočnih baročnih izdelkov in do živih jaslic, ki jih v južnih deželah kažejo kot žive prizore.

Izvor jaslic sega nazaj do svetega Frančiška Asiškega, ki je nekaj let pred svojo smrtjo (leta 1226) pri svetonočnih obredih oblekel nekaj sobratov v pastirice in svetnike. Od takrat so začeli postavljati jaslice ali pa samo Jezuščka na slami v cerkvah. Ostanek najstarejših jaslic hranijo v rimski baziliki St. Ma-

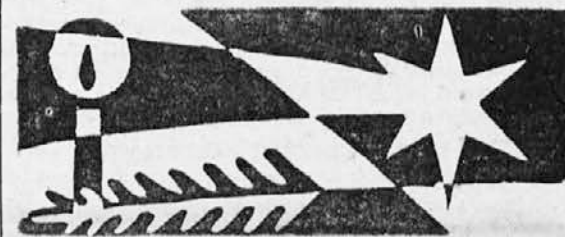
ria Maggiore; pravijo, da je v njih ohranjen tudi košček resničnih jasli iz betlehemskega hleva. Po Italiji so se jaslice splošno uveljavile v drugi polovici 15. stoletja. Veliki umetniki so jih izdelovali predvsem v Toskani. Postavljali so velike lesene kipe. Stalni so bili: božje Dete, klečeca Mati in sveti Jožef, ki običajno oprt na palico zamišljeno zre na skupino.

Se v istem stoletju so posebno v Neaplju začeli izdelovati bolj bogate jaslice kot toskanske. Manjše figure so začeli žgati iz gline, le večje so ostale lesene. Jaslice so prešle obenem v tretjo razvojno stopnjo. Okoli hlevčka so razmestili vse polno skupin, ki niso bile med sabo povezane. Vse to se je v 17. stoletju razvilo v enotno pokrajinsko sliko betlehemske okolice ali celo palestinske pokrajine, vedno pa s hlevčkom kot središčem. V takšni obliki so se udomačile tudi pri nas in so postale prave »slovenske jaslice«.

V dobi baroka so umetniki kar tekmovali v bogati rezbariji in obilici kipcev. V južni Italiji so se po plemiških dvorcih in samostanih trudili, kako bodo pastirce in svetopisemske podobe čimbolj okrasili. Začeli so jih oblačiti v brokat in svilo. Na Siciliji, posebno v okolici Siracuse, so gnetli figure za jaslice iz voska. Ta navada je tam in tudi v Španiji in na Portugalskem še danes ohranjena.

V severnih krajih, v Nemčiji in na Tirolskem, so že od 16. stoletja dalje začeli domači umetniki vse podobe rezljati iz lesa. Osnovni motiv je pa seveda povsod in vedno isti.

Se vedno najlepše in polne domačnosti so pa tiste, ki jih družina popoldne pred svetim večerom skupno postavlja, pa naj bodo samo iz papirja ali mahu, da je le v njih vonj ljubezni in svetonočnega miru.

Ne vem, če so vse jeseni v Makedoniji tako sončne in vroče, ali pa je bilo le tisto leto tako, ker me nikoli več ni zaneslo tja dol. Slo je že proti polovici oktobra, toda sonce je pripekalo kakor poleti in ljudje so hodili v Skopju še vedno poletno oblečeni, dekleta v kratkih temnih krilih in belih bluzah, vranječrne lase so pa imele spletene v kite in spete v nekaj venček, ki jim je ljubko visel na mlečno beli vrat. Moški so bili v dolgih hlačah in jopičih, ki so jim segali skoro do polovice stegen, in z močno podloženimi rameni, nenavadno zagorelih obrazov in z upornim čopom las nad čelom, kar je delalo mlade ljudi resnično prikupljive. Ob jesenskih večerih, ko v Ljubljani že megla ovija ulične svetilke in vztrajno rosi iz nizkih oblakov, v Trstu pa burja zavija okrog vogalov, se je zgrnilo na desetisoče mladine na glavno skopsko ulico in po štiri ure sta se valili dve široki človeški reki sem in tja: ena od mosta čez Vardar do železniške postaje, ki je na drugi strani zapirala s svojim modernim pročeljem široko ulico, druga pa v obratni smeri. Vsak večer sem se tudi sam z veseljem potopil v katero teh človeških rek, v kateri so se mešali študentje in literati, mlade delavke iz novih tekstilnih podjetij in ciganske služkinje v širokih hlačah, pa brez pajčolana; prijetno je bilo poslušati počjo makedonščino in njeno milo melodijo zlasti v ženskih ustih ter smeh in temperamentne debate mladih, ki so izražale prekipevajočo življenjsko voljo in optimizem tega ljudstva, ki se je po dolgih stoletjih prvokrat spet lahko začutilo gospodar na lastni zemlji.

V tej razigrani množici sem izgubil občutek osamljenosti, ki se ga nisem mogel znebiti čez dan, ko sem hodil po razgretih ulicah novega mestnega dela, posedal pred kavarno Makedonija ali opazoval orientalsko življenje v ozkih ulicah starega mesta onstran Vardarja. Več ko enkrat sem obžaloval, da nimam s seboj fotografskega aparata, da bi bil posnel cigana, ki je nesel na hrbtnu nagega otroka, držeč njegovo drobno zagorelo zadnjico v svoji dlani (bilo je je ravno za njegovo umazano, od tobaka rjavo pest); ali ciganko, ki je dojila dete, stopajoč po sredi ulice; ali turško dekle z belim obrazom in čistimi, bleščočimi črnimi očmi ter z belim trakom v laseh, ki je šlo v gimnazijo in se obrnilo vs stran, ko sem jo pogledal, pa se vendarle spet ozrlo

Izlet v Nereze

k meni; ali skupino žensk z gora, ki so čepale na pločniku ob osličkih, natovorjenih z drvimi, in klepetale, medtem ko so možje sedeli pred turško kavarno, pili pivo in kadili; ali cigansko svatbo z divjaskim bobnanjem v tričetrtinskem taktu in z neskončnimi koli, v katera so me vedno spet zajele razgrete mlade ciganke; ali cunjarski sejem, na katerem so si Arnavti pred vsemi slekli razcapane hlače in jih dali na račun za druge s kakšno luknjo ali krpo manj; in še toliko drugih prizorov, ki se zde obiskovalcu s severa smešni in eksotični, pa so vendar polni človeške toplote in barvitosti, zato jih išče in v posname, če le more. Glavni mik vsega tega vrveža, v katerem so se brez trenja mešale rase in jeziki, stoletja vajeni sožitja, pa je bil v tem, da si nihče med temi ljudmi ni prizadeval, da bi bil drugačen, kakor je v resnici; in da lahko uživa to mikavnost, je obiskovalec pripravljen vzeti v zakup tudi umazanijo, s katero je to orientalsko življenje obilno začinjeno. Zvečer si v svoji hotelski sobi skrbno pregleda obleko, če ne lazi po njej kaka uš, toda drugo jutro ga kar nehote zanese spet na ono stran Vardarja.

Toda ob nedeljah so ostale turške trgovinice v starem mestu zaprte in drugače tako ozke in natrpane ulice so zevale tihe in zapuščene. Mesto je bilo kot na pol izumrlo in polaščala se me je melanholijska, ki sem jo zaman skušal pregnati z dolgim kramljanjem s srbsko sebarico v hotelu, ki je nekoč služila v Sloveniji, z mladim ciganom Ahmedom, ki je pred hotelom čistil čevlje in mi ponujal svojo sestro za ženo, ali z dolgim posedanjem pri kosilu v restavraciji hotela Makedonija, ki je bila tedaj nekaka os življenja za vsakega tujega turista v Skopju. Popoldne je preostal le kino, v katerem pa so se udobneje počutile bolhe kot ljudje, ali nogometna tekma; toda za to obliko množične historije se že tedaj nisem navduševal. Zato sem se bal nedelj. Zelel sem si, edinokrat v vsem tednu, da bi vsaj deževalo, da bi bil prisiljen ostati v hotelu pri knjigi, ali pa prespati popoldan. Toda kakor nalašč je sijalo sonce še bolj vroče kakor druge dni, še

lepše je ležal sončni sij na rdečih strehah in ulicah, morda zato, ker so bile bolj tihe in zapuščene.

Nekega dne pa mi je prišel v roke nekak turistični priročnik in ko sem ga površno prelistaval, se mi je ustavil pogled na imenu neke vasi v skopski okolici, ki je bilo natisnjeno z nekoliko bolj mastnimi črkami kot imena drugih vasi: Nerezi. Bral sem, da stoji v vasi ena najstarejših krščanskih cerkva v Makedoniji, znamenita po svojih bizantinskih freskah, v katerih se že javlja renesančni duh. Umetnik, ki jih je naslikal, je sprostil v njih togo držo bizantinskih svetnikov in dal njihovim obrazom realističen, živ izraz, tako da so freske v tem pogledu nekaj izrednega v bizantinskem slikarstvu. Največ zaslug za njihovo odkritje pa ima slovenski umetnostni zgodovinar dr. France Mesesnel.

To me je zanimalo in sklenil sem, da se bom napravil prihodnjo nedeljo na izlet v Nereze. Vas je le kakih dvanajst kilometrov oddaljena od Skopja; to se mi je zdela prav malenkostna razdalja. Zato se čez teden nisem pobrigal, da bi natančneje poizvedel, kako se pride tja. Eden mojih glavnih virov za informacije o Skopju je bil cigan Ahmed in tako sem v nedeljo zjutraj, ko mi je loščil z volneno krpo čevljev, rajši preslišal njegovo novo povabilo, naj vendar pridem popoldne pogledat njegovo sestro, ter ga vprašal za pot v Nereze.

»Nereze?« se je začudil. »A zakaj ravno Nereze? Tam ni ničesar!«

»Nekaj bo že,« sem rekel. »Ali pa grem gledat tisti nič. Kako se pride tja?«

Obsul me je s ploho besed, iz katerih pa sem razumel samo to, da me pomiluje in da si sam ni na jasnem, kod bi človek dospel tja gor. Vasica leži namreč precej visoko v skopskih gorah. Končno sem se naveličal spraševati in ga prosil, naj mi pove samo, po katerih mestnih ulicah bi prišel na pot, ki pelje v Nereze. Ahmed je malo pomislil, nabral čelo v silno resne gube, se tolkel z ročajem krtače po glavi, si praskal nos in navsezadnje res pravilno uganil dolgo ulico, ki je peljala iz mesta v tisto stran, kot sem potem ugotovil. Dal sem mu napitnino, kakor se je spodobila za tak izredni miselni napor, in se odpravil na pot. Obul sem si bil le malo trdnjše čevlje, ker sem pričakoval, da bo pot kamenita.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Samostanski muzej v Brixenu — Češčenje pastirjev - Slika nastala okoli l. 1440

Njegova revolucija

Leto 0, v neki odročni provinci Avgustovega cesarstva, v slamnati koči sredi kamenite gmajne, pod vzhodnimi zvezdami...

Ne v Rimu, v blišcu svetovne prestolnice, o kateri se je stari Cezar hvalil, da jo je spremenil v morje iz marmora, ampak v tihi podeželski naravi, med redko obraslimi palestinskimi griči...

Ne v razkošnem prenočišču s hipokausti, med vzduhom arabskih dišav in mlečnimi kopelmi, ampak v zatohlem živinskem hlevu z ilovnatim podom, s kakšnim kupom slame v kotu, kjer je skozi špranjaste lesene stene bril strupen polnočni veter...

Ne v okolju, kjer bi se Mu lahko prišli kot prvi poklonit prefinjeni filozofi iz Aten, svetovljanski govorniki z Rodosa, lepoumni dvorni literati iz Rima, astronomi, prirodoslovci in filologi iz Aleksandrije v Egiptu, napihnjeni pismarji iz domovinskega Jeruzalema, ampak daleč od vsega tega sredi pustinje, kjer so se zgrnili okrog Njegovih jas' le analfabeti, ki so v bližini čuvali nad svojimi čredami...

Zakaj to je bilo rojstvo Njega, ki naj bi trideset let pozneje oznanjal svoj nauk ne pod marmornimi stebrišči, ampak med zorečimi polji, sede na zelenem travniku ali na jezerskem čolnu, v gajih palestinskih oljk. Ki naj bi trideset let pozneje proglasil za blažene uboge, pregnal z bičem iz templja prekupčevalce in zaklical svoj gorje bogatašem. Ki naj bi sredi onemoglih filozofij podal tam na gori svoj novi proglas, svoje novo razvrednotenje vseh vrednot, svoj blagor ubogim, preprostim in miroljubnim...

To je bila revolucija, ki jo je prinašal na svet On.

Leto 0, v kotu prostranega imperija, med tremi deskami v jaslilih pastirske staje.

Eno samo znamenje, in to v slogu Njega, ki je igraje raztresel svetove okrog sebe v črnino vesolja: zvezda, ki je v bliskovitem dolgem loku padla na vrh slamnatega stembra, pod katerim se je rodil.

On, ki je hotel končati s križem, je začel z zvezdo.

Alojz Rebula

V decembrski noči

V nobenem letnem času se ne odkrije na nebesnem svodu tolikšna krasota kot v jasnih decembrskih nočeh tja proti božiču. Kakor dragulji in diamanti se leskečejo na nebu milijarde zvezd vseh velikosti in barv.

ZVEZDA' LEPOTA

»Zvezdice božje migljajo lepò«, pojejo verniki pri polnočnici. Res migljajo, ker se odbija svetloba zvezd skozi različno goste plasti ozračja. Svetijo se v mnogih barvah: od bele do žarko rdeče. Barva je odvisna od njih toplote. Zelo vroče zvezde se zde bele, tako n. pr. orjaški Rigel. Tiste, ki imajo srednjo toploto, recimo Betelgeza, žarijo rumenkasto kot sonce. »Mrzle« zvezde se nam zdijo rdečkaste; te so zasvetile na nebu že pred milijoni let in počasi umirajo.

Najsvetlejši na nebu so seveda planeti, ki se sučejo z nami vred okoli sonca.

Ce pogledaš v jasni decembrski noči navzgor, se razveseli oko tisočev in tisočev zvezd, zbranih v razne podobe. Clovek nehotè občuti, da ni več sam, pa naj stoji sredi puščave, na robu prepadov ali na vrhu gora. Zvezdice božje mu krožijo v zboru. Pogledjmo proti severu! Poznaš veliki voz in zvezdo severnico? Ce podaljšaš črto preko nje, zadeneš v ozvezdje Kasijopeje v obliki velikega W. Malo bolj vzhodno od zenita ali nadglavišča se pase jasna zvezda Koza. Zapadno od nje najde oko čudno zvezdo Algol, ki v nekaj urah spreminja svetlobo od bele do rdeče.

Obrni se zdaj proti jugu in pogledj navpično na nebo. Milo, nežno svetijo tam sedmere hčerke boga Atlasa, Plejade. Odmakni nato pogled proti jugovzhodu. Srečaš boš največjo zvezdo na zimskem nebu Oriona. Stari Egipčani so ga poznali kot boga Ozirisa, za Eskime je pa »Veliki Eskimo«, ki se v zimi odpravlja na boj proti belim medvedom. Pod

njegovimi nogami žari sinje beli Rigel, orjaško sonce, oddaljeno od nas 540 svetlobnih let. Stvarnik ga je pravilno postavil tako nepojmljivo daleč, ker je desetstičkrat svetlejši od našega sonca; če bi bila zvezda bliže, bi sonce otemnelo.

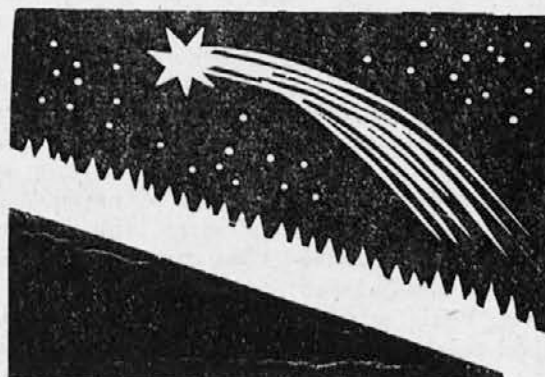
NAJLEPSA MED NJIMI

Za Orionom skače Veliki pes, V gobcu tega ozvezdja se blešči mogočni Sirius. Ze Egipčani, veliki zvezdoslovci, so vedeli za pomembnost Sirija ali zvezde jutranjice. Poleti namreč vzhaja malo pred sončnim vzhodom. Egiptovske templje so tako zidali, da je žarek s Sirija posvetil ob prvi žrtvi skozi posebno okno natanko na oltar.

Na tisoče in milijone je še skrivnosti na decembrskem nebu. Ce bi mogli pokukati skozi največji teleskop v zvezdarni Palomar v Kaliforniji, bi odkrili v mlečnobeli Rimski cesti osvetlja z več sonci, kot nas je ljudi na Zemlji. Takih osvetelj se pa suče še na tisoče v neslutnih daljavah vsemirja.

Tema je še med svetovi, kadar zre clovek nanje z Zemlje, ki je najmanjši prašek med svetovi. Toda tudi v to temo je posvetila luč z zvezde repatice, katero so naznanili trije Modri z vzhoda: »Videli smo zvezdo v jutranji deželi.« Tista zvezda, najlepša, je pa Dete, ki je v decembrski noči lilo žarke ljubezni na ves cloveški rod.

...

Božiček in otročiček

Lansko leto je reven fantek v njujorskem predmestju oddal nekaj dni pred božičem na pošto pisemce s tako vsebino:

»Dragi moj Božiček!

Lani sem bil zelo, zelo priden. Zato sem te prosil, da bi mi prinesel za božič vlak, ki teče sam; pa si name pozabil. Letos sem se še bolj učil in delal tudi za bolnega brata; če me tudi letos pozabiš, ne bom nič več priden.

Sličnih pisemc, naslovljenih kar kratko »Božičku Jezuščku«, se nakopiči na ameriških poštah v decembru nad 300.000. Žalostna vsebina in neizpolnjene želje malčkov so vplivale na poštno ministrstvo, da je dovolilo odstopiti pisma tistim dobrim ljudem, ki so pripravljeno otročičem odpisati in jih obdarovati. Dostikrat so kar sami poštni uradniki tako ganjeni od prošelj ubožnih otrok, da si od borne plače odtržejo nekaj in pošljejo kak dar.

Zdaj se na poštinih uradih v Ameriki oglašča vedno več ljudi, ki prevzamejo kar po deset ali več takih pisem. Posebno se je v tem pogledu izkazal bogati trgovec Newman Brown. Lansko leto ga je žena poslala po taka pisma in, ko jih je začel čitati, je bil tako ganjen, da jih je prinesel ženi kar 700. V štirih dneh pred božičem je s pomočjo uslužbencev in znancev pripravil 700 zavojev z igračami, obleko in sladkarijami ter jih je namesto Jezuščka razposlal malim prosilcem.

Kot »božički« so se pa večkrat prijavi tudi taki ljudje, ki si sami ne morejo nič privoščiti, a hočejo deci le poslati božični dar. Na neki poštni urad prihaja že šesto leto revna vdova v vedno istem oguljenem plašču. Vzame eno pisemce in pošlje malemu prosilcu božični dar. Taki »Božički« so svetu nepoznani, a prav oni ohranjajo v revnih otročičkih še vero v dobroto cloveških src.

GOSPODARSTVO

SEČ — ŽLAHTNA SNOV

Zelo krivo je mnenje, da je seč ali urin samo tekočina, s katero telo izloči vso navlaško, ki se mu pri prebavljanju izkaže za potrebno ali celo škodljivo. Je vse to, a poleg tega vsebuje seč še kaj bolj žlahtnega, bolj življenjskega: namreč različne kemične snovi, ki kot ogledalo kažejo na spol in starost, na življenjsko in posebej zdravstveno stanje bitja, ki je seč izločilo. Seč vsakega bitja je bistveno različna od seči drugega.

Seč je tako zvesto ogledalo življenjskega stanja vsakega posameznika, da se je znanstvo obrnilo nanjo, da bi po njej odkrilo velike skrivnosti življenjskega početka. Če vepimo prav malo količino urina nosnega bitja mišim, podganam, kunicam in podobnim malim živalim, se spolni organi teh bitij tako spremenijo, da lahko z gotovostjo potrdimo nosečnost; pa tudi spol še nerojenega bitja lahko napovemo s precejšnjo gotovostjo.

To je mogoče samo zato, ker spočetek, pozneje zarodek in nato vsi rodilni deli odpošiljajo svoje hormone v materine sokove in kri, od koder preidejo v seč.

V seči so ugotovili več hormonov in od teh omenimo dva: follicolin in auxin. Prvi spada med tako imenovane spolne hormone. Ugotovili so, da se z enim litrom seči od breje živali lahko spolno razdraži nad 100 tisoč skopljenih miši. Follicolin vpliva tudi v rastlinstvu, a je zanimivo, da zopet predvsem na spolne dele rastline, to je na cvet in sad, ki se bolj bujno razvijeta. — Auxin pa je hormon, katerega so najprej odkrili na skrajnih konicah rastlin, zatem v živalski seči, in sicer povprečno po 2 miligrama v enem litru, kar je količinsko sicer malo, a ogromno po učinku. Auxin je namreč gonilna sila, ki sili rastlino, da raste in se razvija. En miligram auxina ima isto gonilno moč kot je v 7 milijonih koruznih stebel.

V glavnem uporabljamo danes seč za gnojenje, in to zavoljo dušika, fosfora, kalija in apna, ki jih vsebuje. Seči navadno ne uporabljamo v prvotnem stanju, temveč pokipele mešanico v obliki gnojnice. Hormonskega

bogastva v seči kmetijstvo še ne izrablja, a prišel bo čas, ko bodo skušali uloviti vso živalsko seč in jo čim bolj izrabiti: auxin za rast ali razvoj rastline, follicolin pa za razcvet in razvoj plodov. Znanstvo si utira vedno nove poti in odkriva vedno večja čudesa smotrno urejene prirode.

Opomba: Neki slovenski Goričan ima v Buenos Airesu (Argentina) posebno farmo, kjer iz seči kobil pridobiva hormone, katere drago prodaja v mnoge države. Zasluži toliko, da lahko z letalom obiskuje svoje odjemalce v Ameriki in Evropi.

SADNO DREVJE JE LAČNO!

Kot krave ne moremo samo molsti, ne da bi jo krmili, tako je tudi s sadnim drevjem. Tudi to potrebuje hrane, potrebuje gnojil, če hočemo, da bo obilo sadu. Brez primerne gnojenja bo drevo sicer tudi rastlo, a bolj počasi, tudi rodilo, a sad bo drobnejši slabši in pičel. Drevo si pač pomaga s tem, da požene korenine daleč naokoli, kjer išče hrane. Taka drevesa pa kmalu ostarijo in v modernem sadjarstvu ni mesta zanje.

Če taka drevesa stoje ob njivah, dobijo sicer nekoliko hrane od sosednega gnoja, a ta hrana ne zadostuje, ker jo prejema le tista stran rastline, ki je obrnjena k njivi. Bolje je poskrbljeno za drevesa, ki rastejo med njivami, ker dobijo hrano od obeh strani. Pa tudi to ni dovolj in bi bilo potrebno gnojenje dopolniti. — Najslabše je seve poskrbljeno za drevesa, ki rastejo posamezno na kakšni senožeti ali na osredkih ob koncu njiv. — Najbolje je pa urejeno za sadno drevje, rastoče v sklenjenih nasadih ob primernem gnojenju, ki naj bo naslednje:

Vsako tretje, največ vsako četrto leto moramo ves nasad pognojiti z dobro dozorelim hlevskim gnojem, katerega raztrosimo in seveda podkopljemo po 300 stotov na ha ali kaj več kot 100 stotov na njivo. Poleg hlevskega gnoja moramo raztrositi še 600 kg superfosfata in 200 kg kalijeve soli na ha ali malo več kot tretjino te količine na njivo. Superfosfat lahko nadomestimo z enako količino Thomasove žindre. Ta gnojila moramo raztrositi in podkopati v zimskem času.

Ko se sadno drevje pripravlja k cvetenju, raztrosimo na ha še po 150 kg amonijevega solitra (nitrato ammonico).

Če pa nismo pognojili sklenjenega sadovnjaka na splošno z navedenimi količinami, moramo drevesa pognojiti vsako leto, in sicer takole: Hruške in jabolane srednje rasti naj dobe po 4 kg superfosfata ali enako količino Thomasove žindre, po 1 kg žveplenokislega amoniaka (solfato ammonico) in 1 kg kalijeve soli (sale potassico). Ta posamezna gnojila lahko nadomestimo s kakšnim sestavljenim, recimo s kalijevim fosfatnim dušikom (fosfoazoto potassico) 6-12-9, katerega raztrosimo po 5 kg na drevo. Gnojimo januarja-februarja, ob cvetenju pa raztrosimo še po 1 kg amonijevega solitra. Za srednjevelika češnjeva drevesa raztrosimo ista gnojila, a eno tretjino manj, za odrasla breskova drevesa pa polovico manj. Gnojimo pa istočasno kot hruškam in jabolnam.

Kar je navedeno za posamezna drevesa v sklenjenem nasadu, velja tudi za posamezna drevesa ob njivah, na osredkih in na senožetih.

KAKI

Plodove smo letos precej lahko prodali, ker jih je bilo malo in ker je bilo tudi malo hrušk in jabolk. To pa naj ne zavaja nikogar, da bi zasajal večje število kakijev, kajti v Italiji je tega sadeža več kot dovolj. Za domačo porabo lahko vsadiš še kakšno drevo, a odsvetujemo vsak večji nasad za prodajo.

1000 STOTOV JABOLK NA HA

Pred okoli 20 leti je sadjarski izvedenec Mario Ferraguti spisal knjigo »500 stotov jabolk na ha«. V njej je obrazložil, kako je mogoče doseči tak pridelek. Mnogi so se držali njegovih navodil in tudi pridelali toliko jabolk. Večina pa mu sploh ni verjela.

Letos je v Ferrari bila razstava jabolk. Ob tej priliki so tudi pregledali nekaj sadovnjakov z jablanami in pretehtali njihov pridelek. Ugotovili so, da je nekaj sadovnjakov dalo več kot 1.000 stotov jabolk na ha. Če računamo, da stane 1 kg jabolk samo 25 lir, znaša vrednost pridelka 2 milijona in pol lir. Seveda je potrebno take sadovnjake negovati, obilno jim gnojiti in se boriti proti zajedalcem: nekateri so med letom škropili tudi 12-krat.

Rumena kača - vladař sveta

14

E. Wallace . R. B.

Na svojem »rumenem brodovju« je imela vkrcane samo Kitajce, le na majhnih rečnih parnikih se je posluževala tudi domačih mornarjev. Družba je z Vzhoda uvažala riž, svilo in dišave, v Londonu je pa kupovala manjvredne proizvode in jih razpečavala po obalnih mestih črne zemljine.

Bila je že gosta tema, ko se je v Peckhamu ustavil črn avto. Izstopil je Lynne, ki je zamrmral nekaj besed šoferju in se sam odpravil vzdolž kanala.

Obrežje je bilo mirno in zapuščeno. Lynne se je pomikal po pločniku nad bleščečo vodo. Tu pa tam je iz kakšnega čolna slišal pritajen šepet. Nekaj časa je tako hodil, dokler se ni znašel pod temačnim poslopjem Anglo-kitajske družbe. Redke luči so z motnim sojem predirale temino. Velika vrata so bila zaprta. Vdala so se na njegov lahen pritisk. Pod pristresjem je kitajski težak kuli blaženo pihal iz svoje pipe.

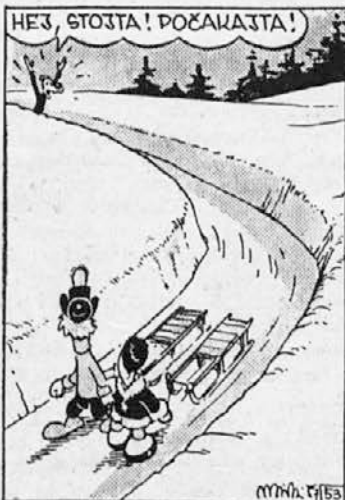
»Dober večer«, je zamrmral skozi zobe. Lynne mu je odzdravil v njegovem jeziku. Onkraj železnega vhoda je kanal zavil na levo: drugo obzidje je oklepalo temačne zgradbe. Clifford je krenil po ozki stezi pod zidom. Črna tema naokrog; vsako toliko si je mrcal posvetiti, da ni telebnil v lužo.

Sivi zidovi niso pokazali nikakega vhoda. Toda Clifford, ki je vedno drsal z desnico po stenah, je našel, kar je iskal: nizka vrata so se odpirala v podnožju zida. Naslonil je uho in poslušal s pridržano sapo. Nato je potegnil ključ in previdno odprl vrata.

Znašel se je na prostranem dvorišču, obdanem od visokih poslopij. Na desni se je pa z glavo skoraj dotaknil nizke poševne strehe. Bržkone je tu zaloga razstreliv. Ni si upal pritiskati na svetilko; nekaj sekund je obstal z napetimi ušesi. V presledkih mu je zadonela na uho pritajena popevka; ni spoznal, od katere strani prihaja. Nemara iz delavskih spalnic.

Naredil je še nekaj korakov in otipal pod nogami stopnice. Stopil je navzdol, bržkone proti vhodu podzemnega skladišča. Spet se je ustavil in dolgo prisluškoval. Nato je z istim ključem kot prej odprl železna vrata. Prižgal je luč in se razgledal. Drugo stopnišče, še daljše, se je zgubljal proti dnu. Spodaj je zapazil dvoje vrat, bogato izdobljene in okrašene s čudnimi, živahno poobarvanimi podobami. Tudi manj vajeno oko bi bilo spoznalo slog »nebeškega cesarstva.«

5

Za
naše
naimlajse
Zimsko
veselje

Ni bilo lahko najti ključavnice v tisti zmesi zmajev, lotozov in drugih izklesanin; končno se mu je le posrečilo odpreti.

Dušljiv vonj po kadilu mu je napolnil nosnice. Clifford Lynne je bil pogumen mož, toda v tem trenutku mu je srce začelo močno utripati. Previdno je zaprl za seboj vrata in začel tipati po steni. Dotaknil se je stikala in v hipu sta na krasnih bronastih podstavkih zažareli dve velikanski električni luči.

Prostor je bil nizek, ozek in dolg. Stene so bile pokrite s težkimi škrlatnimi preprogami, na katerih so se svetili z zlatom tkani Konfucijevi izreki. Tlak je bil pokrit s svetlimi, pološčeni ploščami. Ob treh stenah se je pa vila široka rdeča preproga. Clifford se je ozrl naokrog, pri zadnji steni je opazil velik marmornat oltar. Na njegovem vrhu sta se stiskali dve veliki zlati roki, znak »Bratovske zvezce«. Okoli so se pa vili izreki o kreposti, usmiljenju in bratski vdanosti.

Pod znamenjem bratstva se je dvigal na škrlatni preprogi dragocen prestol iz suhega zlata in z vdelanimi biseri.

»Glej, glej«, se je nasmehnil Lynne in se je hotel поблиže ogledati ta blišč, toda v tisti sekundi se je luč ugasnila. Kot tiger se je osuknil in potegnil samokres.

»Shah«, je zagodrnjal globok bas in nekaj je švignilo mimo lice.

Zdajci je zaslišal, kako je nekaj trčilo ob steno in s kovinskim

zvokom padlo na tla. Nož! Že je švignil drugi čez glavo. Ustrelil je dvakrat proti vhodu. Zaslišal je hropenje, ki je pa brž pojenja, kakor da je nekdo komu s težko roko zamašil usta.

Potem ni bilo več nič slišati. Komaj slišno topotanje nog je izdajalo navzočnost napadalec.

Clifford je zdrknil ob steni na tla. V hipu si je sezul čevlje in si jih obesil z vrvicami okoli vratu. Potihoma je skušal doseči preprogo, ki je tekla ob steni. Napeto je prežal na najmanjši zven.

»Tak«, zopet je kovina zadela ob tlak. Iščejo ga s kitajskimi meči v rokah... Koliko jih je? Dosti ne; morda osem ali deset, sicer ne bi ugasnili luči. Če bi jih bilo več, bi si ga tudi pri luči upali napasti. Drsaje ob steni, je prehodil že eno stran dvorane. Čutil je, da je blizu vhoda. Tu bo past...

Pred sabo je zaslišal težko hropenje. Bržkone je čuvaj pri vhodu. V hipu ga je navdihnila rešilna misel. Znal je posnemati Kitajce, ki včasih govore sikajoče brez glasu.

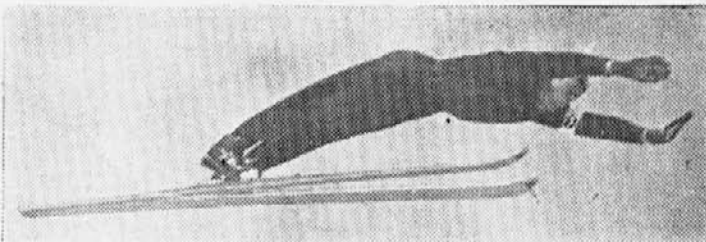
Zasikal je: »Brž, bratje! Vsi k oltarju pod sveti znak!«

Urno topotanje nog ga je uverilo, da se je zvijača posrečila. Tudi čuvaj je zginil z vrat. Pritipal se je naprej in smuknil na prvo stopnico pred vrati. Zdaj je Clifford opazil, kako se vrhu stopnice odraža proti nebu temna senca. Z dvema skokoma se je pognal kvišku in nastavil strežniku samokres na sence. Na uho mu je zašepetal: »Mirno ali ustrelim!«

(Dalje)

ŠPORT V LETU 1957

Letošnja sezona je bila povprečna Vladimir Kuc najboljši športnik

Leto 1957 bo kmalu za nami! Prišel je čas, ko športniki vsega sveta naredijo obračun dela, ki so ga opravili v 12 mesecih. V naslednjih vrsticah bomo zato tudi mi kratko orisali najvažnejše športne dogodke tega leta.

Na splošno lahko rečemo, da so v letošnji sezoni bili doseženi povprečni športni izidi. Ne glede na to pa bodo nekatera srečanja ostala zapisana z zlatimi črkami v zgodovini športa.

Najprej moramo omeniti uspeli mladinski festival, ki je bil avgusta v Moskvi. Udeležilo se ga je nad 5000 športnikov iz 50 držav, ki so potolkli več svetovnih rekordov. V Parizu so se v jeseni zbrali študentje iz 38 dežel in tekmovali v »Igrah mladosti«. Doseženi so bili odlični izidi, predvsem v lahki atletiki, kjer so imeli glavno vlogo Rusi. V Milanu so gluho imeli VIII. olimpiado. Nastopilo je približno 1200 športnikov iz 34 držav. Največ kolajn so odnesli domačini.

ZIMSKI ŠPORTI

Ko so prve snežinke pobelile visoke vrhove, so smučarji potegnili s podstrešij smučič in začeli uživati lepoto belih poljan. Največ uspehov so tudi letos dosegli Avstrijci. Mnogo zmag je izvojeval Sailer, toda tudi ostali mojstri belih stez (Schranz, Hinterseer, Molterer, Rieder, Leitner in drugi) so bili enakovredni trikratnemu olimpijskemu prvaku. V tekah in skokih (ne smemo pozabiti velikega mednarodnega tekmovanja v Planici) pa so se odlikovali Nordijci.

Tudi drsalci so prišli na svoj račun. Najhitrejši evropski drsalec je bil Rus Gončarenko. V Oestersundu na Švedskem pa so bile tekme za svetovno prvenstvo. Tudi to pot so Rusi sicer izpričali svojo veliko premoč, toda svetovni prvak je postal Norvežan Johanen. Ženske so tekmoval v Imatri, kjer so se odlikovale Rušnje. Po evropskem prvenstvu, ki je bilo na Dunaju, so zadnje tekme v umetnem drsanju bile v Colorado Springsu. Naslov svetovnega prvaka sta osvojila Haissova in David Jenkins. Po svetovnem prvenstvu v bobu, ki je bilo v St. Moritzu (1. Monti-Alverà), so bila od 24. februarja do 5. marca v Moskvi srečanja za svetovno prvenstvo v hokeju na ledu, kjer je nepričakovano zmagala Švedska.

NOGOMET

Letošnja nogometna sezona je bila zelo pomembna zaradi izločevalnih srečanj za svetovno prvenstvo, ki bo prihodnje leto na Švedskem. Brez skrbi so bili le Nemci, svetovni prvaki, in Švedsi, prireditelji tekmovanja. Sedaj poznamo že 14 ekip, ki pojejo na Švedsko, ostali dve pa bosta zmagovalki srečanj Sev. Irska - Italija in Wales - Izrael. Poleg tekem za turnir Sejmnov, za Srednjeevropski pokal, za Latinski pokal (1. Real Madrid) so se najboljša evropska moštva letos pomerila tudi za pokal prvakov, ki ga je osvojila španska enajstorka Real Madrid. Španska B reprezentanca je osvojila Sredozemski pokal, Avstrija pa se je uvrstila na prvo mesto na mladinskem turnirju, ki ga je priredila FIFA. V Južni Ameriki so poleg celinskega prvenstva (1. Argentina) tekmovali za svetovno vojaško prvenstvo, ki se je končalo z zmago Francije.

Spomladi so se športniki začeli zanimati za kolesarstvo. Tudi letos so v tem športu imeli odločilno besedo hitri in vztrajni Belgijci, ki so zmagali tako na dirkah za pokal Desgrange-Colombo (1. De Bruyne) kot na tistih za svetovno prvenstvo (1. Van Stenberg). Mladi Francoz Riviere pa je izboljšal svetovni višek (prevozil je 46,223 km) v enourni kolesarski vožnji.

Ena največjih prireditev lahke atletike v letu 1957 je bilo srečanje med reprezentancami Skandinavije in Balkana. Borba je bila vsekakor zanimiva, čeprav nista ekipi nastopili v najmočnejši postavi; zmagali so Nordijci. V Atenah so poleg mednarodnega vojaškega prvenstva, ki se je zaključilo s prepričljivo zmago Amerikancev, bile tudi XVI. balkanske igre. V moških disciplinah so z lahkoto zmagali Jugoslovani, v ženskih pa Romunke. V Bruslju, kjer so se med seboj pomerile najmočnejše evropske reprezentance, so odnesli veliko zmago Nemci. Zelo pomembno je bilo veliko tekmovanje sredi oktobra v Rimu.

Zelo priljubljen šport je tudi košarka. Julija so bile v Sofiji tekme za 10. evropsko prvenstvo, za katero je po vsej Evropi vladalo veliko zanimanje. Madžarska ni obdržala naslova prvaka, ker se je na prvo mesto zasluženo uvrstila Rusija. V Rio de Janeiro je prepričljivo zmagala ženska reprezentanca ZDA in tako osvojila svetovno prvenstvo. Čeprav je bilo znano, da so se odlične Američanke resno pripravile na tekme, so strokovnjaki računali, da bo prvo mesto odnesla Češka ali Rusija.

Plavalna sezona ni bila posebno zanimiva. Dobro so se odrezali Rusi in Nizozemke. Poleg zanimivega turnirja Picornell (1. Madžarska) so se najmočnejše sedmorice na svetu pomerile v Zagrebu za III. pokal Italije, ki je bil nekaka ponovitev olimpijskega turnirja. Po ogorčeni borbi so se to pot na prvo mesto uvrstili Rusi. Izid turnirja je potrdil, da je razmerje sil ostalo po Melbournu še nespremenjeno.

Na evropskem prvenstvu, ki je bilo v Duisburgu, so največ uspehov dosegli nemški veslači. Ruske tekmovalke pa so zmagale kar v vseh disciplinah.

TUDI MOTORJI SO ZABRNELI

Tudi v motornih športih so se letos bile ostre borbe za svezovna prvenstva. V avtomobilizmu sta bila uspešna italijansko vozilo Ferrari, prvak v disciplini Sport, in argentinski vozač Fangio, ki je že petič osvojil naslov svetovnega prvaka. V motociklizmu so postali svetovni prvaki Anglež Sandford, Nемец Hillebrand, Avstralec Campbell in Italijana Provinci ter Liberati. Svetovno prvenstvo motornih vozil so osvojile sledeče znamke: M. V. Agusta, Mondial, Gilera in BMW.

V Švedski prestolnici so bile sredi leta tekme za XXIV. svetovno prvenstvo v namiznem tenisu. Večtisočglava množica je z navdušenjem spremljala dvojboje 400 tekmovalcev in bodrila Japonce, ki so odnesli največ zmag. Uspešen je bil tudi mednarodni turnir, ki je bil v Zagrebu.

Poleg pomembnega turnirja v odbojki, ki je bil v Sofiji (1. Bolgarija), znanega turnirja »5 držav« v rugbyju (1. Anglija), evropskega prvenstva v baseballu v Mannheimu (1. Nizozemska), svetovnega prvenstva v modernem peterboju v Stockholmu (1. SZ in Novikov), svetovnega prvenstva v rokometu v Beogradu (1. CSR) in svetovnega prvenstva v keglanju, ki je bil na Dunaju (1. Jugoslavija in 1. Romun Mikoroiu) so se športniki zanimali za svetovno prvenstvo v sabljanju, ki je bilo v Parizu. Tako med posamezniki kot med ekipami so najboljši bili Madžari.

Kotalkanje je v Italiji zelo priljubljeno in domačini so v Palermu, kjer so bile tekme za svetovno prvenstvo, bili kar šestkrat uspešni; sedmo zmago je zabeležil Francoz Marc. V Bologni pa je bilo tekmovaljevanje v umetnem kotalkanju in največ zmag so zabeležili Nemci. V Barceloni so bile tekme za evropsko prvenstvo. Zmago so odnesli Španci, Portugalci pa so se maščevali za poraz tako, da so se uvrstili na prvo mesto v Latinskem pokalu.

EVROPEJCI NAPREDUJEJO

Evropejci so v boks precej napredovali in bodo v prihodnjem letu resno ogrožali Američane, dosežanje svetovne prvake v več disciplinah. Sedanji svetovni prvaki so: Američani Patterson (težka), Moore (poltežka), Basilio (srednja) in Brown (lahka), Francoz Halimi (petelinja), Nigerijanec Bassey (peresna) in Argentinec Perez (mušja). Evropski prvaki so: Šved Johansson (težka), Španec Martin (mušja), Francoz Humez (srednja) in Hamia (peresna) in Italijani Calzavara (poltežka), Marconi (polsrednja), Loi (lahka) in D'Agata (petelinja). Junija meseca so bili v Pragi ostri dvoboji za evropsko amatersko prvenstvo. Najuspešnejši so bili krepki in vztrajni Rusi. Sovjetski dvigalci uteži so se uspešno izkazali tudi na svetovnem prvenstvu v Teheranu. Svetovno prvenstvo v rokoborbi, ki je bilo v Istanbulu, se je končalo z velikim uspehom Turkov.

Avstralci mislijo obdržati Davisov pokal, čeprav sta Hoad in Rosewall pristopila k poklicnim igralcem. Njihovo upanje potrjuje tesna zmaga Američanov nad borbenimi Belgijci. Švedsi pa so v Stockholmu zmagali finalno tekmo za pokal švedskega kralja Gustava.

Kaj pa šah? Letos je bilo več conskih turnirjev; na Dunaju so ruski velemejstri osvojili evropsko prvenstvo v ekipnem tekmovanju. Več dni se je bil tudi dolgo pričakovani dvoboj med prvakom Botvnikom in izzivalcem Smislovom, ki je po mučnih partijah nabral 12 točk in pol in tako postal novi svetovni šahovski prvak.

Kakor vselej bomo tudi letos objavili izid zanimive ankete, ki jo je naredila ameriška agencija United Press o najboljših športnikih v letu 1957. Ti so: 1. Kuc (SZ) - lahka atletika, 2. Guttowski (ZDA) - lahka atletika, 3. Fangio (Argentina) - avtomobilizem, 4. Ibbotson (Vel. Britanija) - lahka atletika, 5. Di Stefano (Španija) - nogomet, 6. Jungwirth (CSR) - lahka atletika, 7. Anquetil (Francija) - kolesarstvo, 8. Riviere (Francija) - kolesarstvo, 9. Stepanov (SZ) - lahka atletika in 10. Patterson (ZDA) - boks.

D. T.

KRIZANKA

Vodoravno: 1. Radodaren svetnik. 7. Kraj v Italiji, kjer bi se bil po znanem romanu Kristus ustavil. 8. Aleksander doma. 9. Pohabljen lev. 10. Ivan Zamejski. 12. Francoski slikar. 14. Vol brez glave. 16. Abrahamova žena. 17. Otok, ki spominja na Tegetthofa. 19. Japonski denar. 20. Muslimanski župnik. 22. Najtoplejše toplisce v Sloveniji.

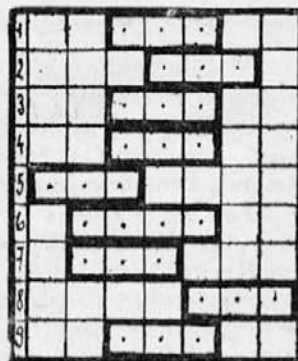
Navpično: 1. Jugoslovanski kipar svetovnega slovesa. 2. Reka v Srbiji. 3. Iznajditelj poštnih znamk. 4. Planjava v Orinoku v Venezueli. 5. Ponavlja Churchill, ko govori o sebi. 6. Še diha. 9. Kraljica francoskih rek. 11. Povprašuje neučakanec. 13. Naš Ferdinand. 15. Glavno mesto Peruja. 18. V panju. 21. Zanika.

SKRITI PREGOVOR

C 1 2 T 3 1 — 4 B L 5 6 1 — 2 7 1 M 4 T 5 — 3 5 — P 4 6 7 I V 1.

Rešitve objavljamo na 15. strani.

MISEL

1. Drug za drugim.
2. Se polasti človeka, ko mu gre vse narobe.
3. Prelaz med Slovenijo in Avstrijo.
4. Nečasten način napredovanja.
5. Vsak stroj.
6. Hotel trpljenja.
7. Skoraj od mrtvih vstati.
8. Duševno razpoloženje.
9. Zemlja na skrajnem jugu Amerike.

Crke v zaznamovanih prostorih ti povedo lepo misel španskega pisatelja Ortega.

DOBRA KUPCIJA

Neki kupec ustavi prodajalko rib in želi kupiti od nje polovico rib, ki jih ona nosi v košu, ter še pol ribe. Drugi kupec reče: »Kupil bom polovico rib, ki jih še ostane, in še pol ribe.« Končno tretja ženska izjavi: »Ker sta vidva skoraj vse odvezla, bom jaz kupila polovico ostalih rib in za dodatek hočem še pol ribe.«

»Dobro,« je odgovorila kriška prodajalka rib in vsem ustregla, ne da bi kakšno ribo razrezala. Koliko rib je imela?

TEDENSKI KOLEDARČEK

25. decembra, **sreda**: Božič, rojstvo Gospodovo
 26. decembra, **četrtak**: Štefan, prvi mučenec
 27. decembra, **petek**: Janez Evangelist
 28. decembra, **sobota**: Nedolžni otroci, Ozarij
 29. decembra, **nedelja**: Tomaž
 30. decembra, **ponedeljek**: David, Evgenij
 31. decembra, **torek**: Silvester, Katarina

VALUTA — TUJ DENAR

Dne 21. decembra si dobil oz. dal za:

ameriški dolar	623—625 lir
avstrijski šiling	23,70—24,25 lir
100 dinarjev	80—85 lir
100 francoskih frankov	118—123 lir
funt šterling	1580—1660 lir
nemško marko	147,50—148,50 lir
pesos	13—15 lir
švicarski frank	144—145 lir
zlato	707—709 lir
napoleon	4800—5000 lir

RADIO TRST A

Sreda, 25. decembra, ob: 10.00 Prenos maše iz stolnice Sv. Justa; 12.00 Božič v pesmi (ponovitev); 13.30 Glasba po željah; 16.00 Božične pesmi, poje mešani zbor iz Škednja; 17.00 Pavel Golia; »Betlehemska legenda«. Igrajo člani Radijskega odra; 18.50 Koncert tenorista Mira Brajnika, pri klavirju Danilo Svava — Slovenski samospevi; 19.15 »V svitu zvezd«, božična novela. Spisal Jože Peterlin; 19.30 Album božičnih motivov; 21.00 Pedro Calderon de la Barca: »Veliki oder sveta«, božični misterij. Igrajo člani Radijskega odra.

Četrtek, 26. decembra, ob: 10.00 Predavanje: »Božič v Južni Ameriki«; 12.00 Predavanje: »Detetovo rojstvo v podobah velikih mojstrov«; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Fran Milčinski: »Krpna mlajši«, komedija v 4 dej. Igrajo člani Radijskega odra; 19.15 Josip Stritar: »Priletnega samca sveti večer« — novela; 21.00 Ilustrirano predavanje: Iz zgodovine Vikingov: »Izgubljeno odkritje« (konec cikla); 21.40 Pri domačem ognjišču.

Petek, 27. decembra, ob: 12.00 Opoldansko predavanje: »Bilijon Zemelj v vesoljstvu«; 13.30 Glasba po željah; 18.55 Koncert violinista Karla Sancina, pri klavirju Mirca Sancin; 21.00 Umetnost in prireditve v Trstu; 22.00 O glasbilih: prof. Pavle Merku: »Glasbila s klaviaturo: Predhodniki klavirja in splošno o klavirju«; 22.15 Kitarist Django Reinhardt s svojim ansambлом »Hot Club de France«.

Sobota, 28. decembra, ob: 12.00 Življenja in usode: »Letošnji Nobelovi nagrajenci za kemijo in fiziko«; 16.00 Radijska univerza: O zdravstvu in higieni dela: »Poklicne bolezni: pljuča, kožna in in-

fekcijska obolenja«; 17.00 Vokalni kvartet iz Ljubljane; 18.00 Oddaja za najmlajše: »Božično spreobrnjenje«. Napisal C. Dickens. Dramatizacija: W. Hackett. Igrajo člani Radijskega odra; 19.15 Sestanek s poslušalkami; 20.30 Teden v Italiji; 21.00 Max Real in Max Ferner: »Trije vaški svetniki«, komedija v 3 dejanjih. Igrajo člani Radijskega odra.

Nedelja, 29. decembra, ob 9.00 Kmetijska oddaja; 10.00 Prenos maše iz stolnice Sv. Justa; 12.00 Vera in naš čas; 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... Kronika sedmih dni v Trstu; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Dramatizirana zgodba: Henri Ghéon: »Božična skrivnost«. Igrajo člani Rad. odra; 22.00 Nedelja v športu; 22.10 V svetu jazza.

Ponedeljek, 30. decembra, ob: 12.00 Iz lovčevih zapiskov: »Na divjega petelina«; 18.33 Iz slovenskega folklornega zaklada; 18.55 Koncert pianistke Mirce Sancinove; 19.15 Radijska univerza: Kako nastane dnevnik: »Druge vrste časnikov«; 20.00 Športni komentar; 20.30 Richard Strauss: »Kavalir z rožo«, opera v 3 dej.

Torek, 31. decembra, ob: 12.00 Opoldansko predavanje: »Novo leto pri misijonarjih«; 13.30 Glasba po željah; 18.30 Pisani balončki, radijski tečnik za najmlajše; 19.15 Zdravniški vedež; 20.30 »Slovo letu 1957«; 21.00 Oskar Blumenthal - Georg Kadelberg: »Pri belem konjičku«, komedija v 3 dej. Igrajo člani Radijskega odra.

ŽENSKI KOTIČEK**NA SNEGU**

Tudi smučarji morajo biti okusno in lepo oblečeni. Njihovo najvažnejše oblačilo je vsekakor pulover, ki je navadno iz debele tople volne in zaradi snežnega ozadja pleten v živobarvnih vzorcih. Tudi dolge hlače so nepogrešljiv del smučarske opreme. Te so skoraj vedno enako krojene, so pa različnih barv. Samo preozke naj ne bodo. Sem spada še vetrni jopič iz balonske svile, različnih barv in udobno krojen. Nekateri jopiči so krojeni ravno in so dolgi, drugi so kratki in ob pasu in zapetjih dopleteni z volno. Spreddaj naj se zapenjajo z zadržko, ki je priročajna kot gumbi. Kapuca, ki je včasih prišita, se zapenja z zadržko skoraj do nosu in je zlasti pripravna za smuške izlete v visoke gore.

Čevlji, ki jih obujemo za zimski šport, morajo biti udobni, močni in nepremočljivi; za smuk naj pa bodo specialni, t. j. dvojni. Po smučanju pa obujemo v toplih planinskih kočah navadne sukne čevlje, ki se zapirajo z zadržko. Kaj pa nogavice? Najbolje je, da pod tople, kratke volnene obu-

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Vprašanje št. 419: V hiši, kjer stanujem, se je naselilo mnogo golobov. Od dneva v dan se množijo, tako da, ko greš iz hiše, prav lahko ostaneš ponesnažen. Kaj naj napravim, da se rešim nesnage pred vrati?

Odgovor: Golobi so prav ljubke živali, a radi verjamemo, da vam grenijo življenje. Nimate drugega izhoda, kot da se pritožite na občini in podrobno orišete dejanski položaj.

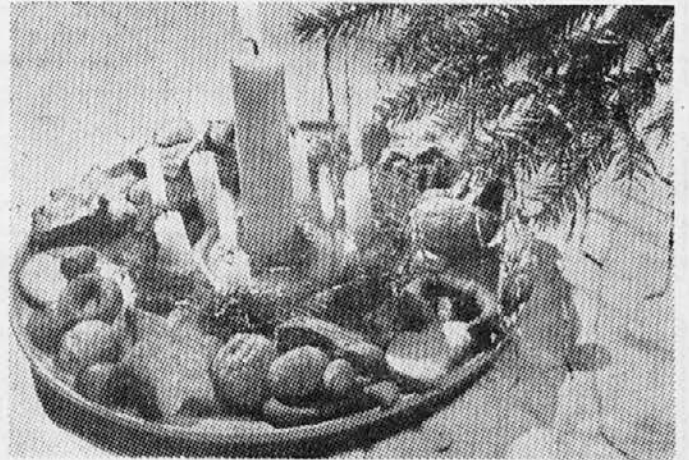
— * —

RESITVE

Skriti pregovor: Častna obleka sramote ne pokriva. **Dobra kupčija**: Kriška prodajalka je imela 7 rib (3 in $1/2 + 1/2 = 4$; 1 in $1/2 + 1/2 = 2$; $1/2 + 1/2 = 1$). **Misel**: Samo ljubezen napolni življenje (posamič, nevolja, Ljubelj, lazenje, naprava, bolnica, oživet, veselje, Ognjena zemlja). **Križanka**: Vodovodno - 1. Miklavž. 7. Eboli. 8. Saša. 9. Iv. 10. Trinko. 12. Rodin. 14. ol. 16. Sara. 17. Vis. 19. jen. 20. iman. 22. Cateške. Navpično - 1. Meštrovic. 2. Ibar. 3. Košir. 4. Llanós. 5. ai. 6. živ. 9. Loire. 11. kdaj. 13. Nande. 15. Lima. 18. sat. 21. ne.

jemo par tanjših, ker se tako noga manj poti in udobneje počuti.

Skoraj nepogrešljive pri smučanju so tudi rokavice, šali in čepice. Najbolj primerna je volnena kapuca v obliki stožca, ki ima na koncu cof. Dobro je, če je tako velika, da jo v mrazu lahko po-

tegnemo čez ušesa. Rokavice so seveda palčniki, šali pa običajni in v isti barvi, kot so rokavice in čepica.

BOŽIČNI RECEPTI

Božični obročki: Vmese v testo 14 dkg moke, 14 dkg masla, 7 dkg sladkorja, 7 dkg zmletih mandeljnov, 1 dkg stolčenega cimeta in nastrgane limonine lupine. Ko si to vmesila, napravi dolg svajlek in ga razreži na kosce. Te z roko strkljaj, da dobiš tanke paličice, katere zaokroži v majhne obročke. Speci jih v ne prevroči pečici in jih posuj z vaniljevim sladkorjem. **Božične vrečke**: 3 beljake penasto stepemo z 12 dkg sladkornega prahu, dodamo 9 dkg moke in vse dobro zmešamo. Pomažemo pekač z maslom in zmes v obliki krogov tanko razmažemo. Ko so zlatorumeno pečeni, jih tople zavijemo v »škrcničje« ali vrečke ter napolnimo s stepeno sladko smetano. Na vrhu potresemo z nastrganim sadjem. **Božična krema**: Na en rumenjaka računamo žlico sladkorja in skodelico mleka. Polovico sladkorja zarumenimo, zalijemo z vročo vodo ter počakamo, da se sladkor razpusti. Ohlajeni zmesi dodamo jajca, sladkor in mleko. Krema stepemo do gostega, postavimo na mrzlo in jo okrasimo s stepeno smetano. **Božična torta**: 6 dkg masti, 2 jajci in 24 dkg sladkorja precej dolgo časa mešaj. Dodaj zavitek vanilije ter stiri kavne žličke kakaa in zopet dobro mešaj. Zatem dodaj 24 dkg moke, četrta litra mleka in pecilni prašek. Zmes stresi v namazan, z moko potresen tortni oblikovalnik in v vroči pečici peci eno uro. Ohlajeno prereži in namaži s stepeno smetano.

Za naše zdravje**ČUVAJ SVOJE SRCE!**

Predstavljajmo si stroj, ki dela dan za dnem, uro za uro in nikdar ne miruje. To je človeško srce. Dela več, kot zmora kakršna koli naprava na svetu. Toda nekoč se izčrpa, srce zastane in človek umre.

Bolezni srca in ožilja povzročajo človeštvu zadnje čase precej skrbi, zakaj odkar jetika ni več tako nevarna, so poleg raka najpogostejši vzrok smrti. Bolezni srca in ožilja niso sicer nič novega, le to je novo, da so se začele tako hudo širiti. Pri takšnih obolenjih je otežkočen ali povsem onemogočen dotok krvi v srčne mišice. Zaradi zastajanja krvi odmrejo posamezni deli srca. Če bolnik bolezen premaga, se na mestu omrtvičene mišice napravi brazgotina, kakor se je zgodilo pri predsedniku Eisenhowerju.

Zanimivo je, da bolezen tako imenovanih koronarnih žil največkrat napade prav ljudi, ki so na važnih in odgovornih mestih. Po statističnih podatkih umre 45% ljudi na odgovornih mestih za kapjo. Pri delavcih in uslužbencih znaša odstotek le 20. medtem ko umre od kapi le 4% kmetov in gozdarjev. To so številke, ki dajejo misliti. Današnji ljudje, živeči v mestih, imajo slabe živce. Razdražljivost in njihova odpornost proti boleznim ni veli-

ka. Prevelika razdražljivost zavira delovanje srca. Temu se pridružujejo slabi zobje, boleznii žolča in drobovja, motnje v delovanju žlez ter škodljivi učinki različnih strupov, kot so alkohol, tobak in kava. Vse to sčasoma kvarno vpliva na srce in pripravlja pot za poznejšo kap.

Kako naj se tega obvarujemo? Če hočemo, lahko veliko storimo, da srcu olajšamo delo. Od njega ne smemo zahtevati, česar ne zmora. Kdor misli, da lahko po mili volji roparsko gospodarja s srcem, se mu bo nekega dne zamašila koronarna žila in tedaj ne bo več rešitve. Čuvati srce pa še ne pomeni, da mu škoduje vsak težji telesni napor. Najboljše zdravilo je, da zmerno in trezno živimo. Pametno športno udejstvovanje in sprehodi so srcu zelo koristni. Kdor prečepi ves dan za pisalno mizo, naj vzame zvečer v roke sekiro in nacepi nekaj drv. Kdor pa opravlja ves dan naporno delo, naj zvečer počiva. Zdravniki svetujejo ljudem, naj ne jedo preveč, zlasti ne mastnih jedi. Obilnih alkoholnih pijač se je treba ogibati, zlasti nevarno je piti na prazen želodec. Tudi pretirano kajenje škoduje. Najbolje je, če človek sploh ne kadi. Ogibati se je treba tudi živčni napetosti. Zelo važno je pa predvsem zadostno spanje. Kdor spreminja noč v dan, ravna napak in se mu bo nekoč hudo maščevalo. To so pravzaprav malenkosti, ki zahtevajo le nekoliko uvidevnosti in premisleka, a so silno važne. Toda ker jih ljudje običajno zanemarjajo, se je število oseb, ki umrejo za kapjo dandanašnji — podvojilo.

Izdaja Konzorcij Novega lista

Odgovorni urednik Drago Legiša

Tiska tiskarna »Graphis« - Trst, ul. Sv. Franciška 20

Telefon 29.477

Vesel božič in uspeha polno novo leto želijo:

Vesele praznike želi

ZNANA TRGOVINA Z MANUFAKTURNIM
BLAGOM IN DROBNARIJO

Peter Pavel Cepar

TRST — UL. UDINE 36 — Tel. 28-296

Postreže vam z najboljšim blagom!
Obiščite nas in se prepričajte!

Srečno novo leto želi vsem cenj. odjemalcem
TRGOVINA JESTVIN

Av gust Gregorič

TRST — UL. COMMERCIALE 25 — Tel. 29-658

Jakob Vatovec nasl.

TRST — UL. TORREBIANCA 19 — Tel. 23-587
UVOZ — IZVOZ

Jestvine, kolonialno blago, tehnični proizvodi,
kemikalije, konfekcije

Pošilja DARILNE PAKETE

Lupše Ivan

TRGOVINA »PRI SONCU«

Manufaktura, galanterija in vse vrste perila
TRST - UL. CORONEO - UL. RISMONDO št. 1

TRGOVINA
Z JESTVINAMI

MILAN BEVK

TRST - UL. D'ANNUNZIO 9
Telefon 41-572

ZNANA KROJAČNICA

Bavčar

TRST - UL. XX SETTEMBRE 22 - Tel. 96-796

vošči vesele božične praznike in srečno novo
leto vsem svojim cenj. klientom in znancem!

MLEKARNA

Martelanc Vida

TRST — UL. MIRAMARE 50 — Tel. 29-345
vošči vsem cenj. odjemalcem vesele praznike!

Vesele božične praznike
in srečno novo leto želi

TRGOVINA Z MANUFAKTURNIM BLAGOM
IN MODNO DROBNARIJO

Kristan Susič

TRST — UL. ROIANO 2 — Tel. 32-515

Velika izbira po najnižjih cenah!

MLEKARNA

KARIŠ

TRST — UL. S. MARCO 40
vošči cenjenim odjemalcem vesele praznike

Vesel božič in uspeha polno novo leto 1958!

TRGOVINA Z JESTVINAMI

VISINI

TRST — UL. ROMA 15 — Tel. 32-094

Vesele božične praznike in srečno novo leto
želi TRGOVINA JESTVIN

MEDEN

TRST — UL. LA MARMORA 18

TRGOVINA IN DELAVNICA ČEVLJEV

GEC

ROJAN, Trg tra i Rivi 2
Telefon 31-198

vošči cenjenim odjemalcem vesele praznike!

PAPIRNICA — TISKARNA

U. Bernardi

TRST — UL. MAZZINI 44 — Tel. 93-667
Vsakovrstna naročila s plačilnimi olajšavami

KURET MIRAN

UVOZ — IZVOZ

Zaloga domačih in sortnih vin
ter likerjev

TRST — UL. della Fabbrica 4
Telefon 55-751

Poleg drugih vam nudi pristna istrska in vi-
pavska vina ter kraški teran po ugodnih cenah

TRST
VIA CARDUCCI 15
Telefon 29-656

Bogata izbira naočnikov, daljnogledov,
toplomerov in fotografskega materiala

Buffet

Tomazič

T R S T

VIA CASSA DI RISPARMIO 3 - TELEF. 35-301

Kranjske klobase in kraški teran
dobiš pri Tomaziču vsak dan.

TRGOVINA JESTVIN

gruden josip

DEVIN
vošči vsem odjemalcem vesel božič
in uspeha polno novo leto

KROJAČNICA

Lado Premrù

TRST — UL. GINNASTICA 35/I — Tel. 45-447
želi vsem klientom vesele praznike

tiskarna

graphis trst

ul. sv. frančiška 20 telefon 29-477

vam hitro, solidno, poceni in lično izdela
kakršnokoli tiskovino (poročna oznani-
la, voščila, posetnice, pisemski papir itd.)

ZNANA GOSTILNA

Maks - Pri Lipi

BAZOVICA
se priporoča in želi cenjenim obiskovalcem
obilje uspeha v novem letu 1958!

ZNANI TAPETNIK

Pahor Marij

TRST — UL. SLATAPER 20 — Tel. 41-812
Sprejema vsakovrstna naročila in popravila

KMETIJSKA NABAVNA
IN PRODAJNA ZADRUGA — TRST, sedež in
skladišče ul. FOSCOLO 1 - Tel. 94-386 — Pro-
dajalne: Trst, ul. Flavia 23; Milje, ul. Roma 1
VSE ZA KMETIJSTVO!

FOTO STUDIO

EGON (ex Edi)

TRST - UL. Orjani 2/I (Barriera) Tel. 93-295
Poroke, birme, družinske fotografije, slike za
dokumente, slike na domu

ZNANA GOSTILNA IN TOBAKARNA

KRALJ

TREBČE — Telefon 21-170
vošči vesele praznike in se priporoča!

TRGOVINA Z MESNIMI IZDELKI
FONDA
TRST — ŠKEDENJSKA ul. 93 — Tel. 44-443
voščil vesele praznike in se priporoča!

Zelite dobro hrano? GOSTILNA
'AL GAMBERO' (PRI RAKU)
TRST — ul. UDINE 37 — Telefon 24-938
Vam bo gotovo ustregla!

ZNANA SLOVENSKA TRGOVINA
Z MANUFAKTURO IN TKANINAMI

Franc Udovič

TRST — ul. MAZZINI 46 — Tel. 94-550
TRG PONTEROSSO 5 — Telefon 29-686

želi cenjenim odjemalcem tu in onstran meje
vesele praznike!

Ivan Doles

TRST, UL. GASPARE GOZZI 1
Izdeluje in popravlja aktovke,
konjsko opremo, kovčke itd.

sodlarska delavnica

Gostilna *Ostrovška*

TRST - UL. S. NICOLÒ 1

Telefon 37-918

Vesele praznike želi vsem odjemalcem
TRGOVINA JESTVIN

GREGORIČ MARIJ

TRST — UL. TORREBIANCA 43 — Tel. 24-004

TRGOVINA JESTVIN

OBERSNEL ANDREJ

TRST — UL. MAIOLICA 1 — Tel. 93-070

Vesele praznike želi
TRGOVINA JESTVIN

Franc Resinovič

Trst - Trg Sv. Frančiška 8
Telefon 36809

MIRODILNICA

ČEKET

TRST — UL. SOLITARIO 11 — Tel. 95-442
želi odjemalcem vesele praznike!

Andrej Bolko mr. ph.

Farmaceutski proizvodi in kemikalije

TRST — ULICA TORREBIANCA 21/II

Import - Export

Telefon 31-315

Vesele božične praznike
in srečno novo leto želi
GOSTILNA

FURLAN

REPENTABOR

Pristna domača vina in izborna kuhinja

ZOBOZDRAVNIK

Dr. STANISLAV PAVLICA

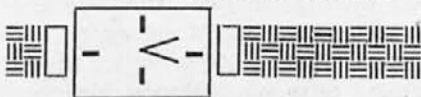
TRST — UL. RITTMAYER 13 — Tel. 31-813

URARNA — ZLATARNA

Nikolj

TRST - Campo S. GIACOMO 3 - Tel. 95-881

Bogata izbira švicarskih ur
in lično izdelane zlatnine

GOSTILNA

Panada

(Lia Pipan)

Pristna vina in domača kuhinja

TRST — UL. ROSSINI 10 — Tel. 37-909

želi cenjenim gostom obilo sreče v novem letu

NAJLEPŠE CVETLICE DOBITE PRI

„IVANKI“

TRST, ul. dell'Istria 17, tel. 95-052

MLEKARNA

FORNAZARO

TRST — ŠKEDENJSKA ulica 97

Vesele božične praznike in srečno novo leto
vošči vsem odjemalcem

PEKARNA **Franceschini**

TRST — Trg LIBERTA' 6 — Telefon 38-984

Srečne praznike želi in se priporoča
KROJAČNICA

Leopold PODGORNİK

TRST — UL. ORIANI 9 — Tel. 41-915

TRGOVINA JESTVIN

Rudi Bidovec

TRST — UL. GENOVA 13 — Tel. 37-700

želi vesele božične praznike in srečno novo
leto vsem cenj. odjemalcem in prijateljem!

„TECHNA“

UVOZ — IZVOZ

TRST (302) — ul. F. Filzi 17 — Tel. 35-907

Telegram: »TECHNALUIN«

Vesel božič in uspeha polno leto 1958 želi
GOSTILNA

Na Pošti

(Zora Presl)

BAZOVICA 95

KROJASKA DELAVNICA
ZA DAME IN GOSPODE

Stanislav Košuta

TRST - ul. RAFFINERIA 5 — Telefon 95-498

VSE ZA KMETOVALCE

Edvard Furlani

TRST — ULICA MILANO 18 — Telefon 35-169

Krma za živino — Žita — Umetna gnojila —
Zveplo — Modra galica — Poljedelski stroji
— Orodje — Vsakovrstna semena itd.

tržaška
knjigarna

TRST — Ulica Sv. Frančiška 20
Telefon 37-338

NAJNOVEJŠE
SLOVENSKE KNJIGE
SOLSKE IN PISARNISKE
POTREBŠČINE
JUGOSLOVANSKI
FOLKLORNI PREDMETI

želi veseli božič in srečno novo leto
vsem prijateljem dobre knjige!

DESTILACIJA ESENC

Janoušek

Tvrda ustanovljena leta 1883
TRST — BARKOVLJE — TELEFON 29-963

Obilo uspeha in sreče v novem letu 1958
želi cenjenim odjemalcem

OREL JOŽE

TRGOVINA JESTVIN

TRST — UL. GEPPA 8 — Tel. 23-869

ZNANO AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE
KANOBEL MEDARD

TRST — UL. IPPODROMO 16 — Tel. 90-812

želi vesele praznike

TRGOVINA JESTVIN

Gregori M.

TRST — ul. D'ALVIANO 86 — Tel. 94-404
želi cenjenim odjemalcem vesele praznike

GOSTILNA

Pri Jožkotu

Figovec

TRST — Ulica GHEGA 3

Najboljša postrežba po najnižjih cenah!

ELEKTROINSTALACIJSKO PODJETJE

Milan Ambrožič

TRST — UL. MIRAMARE 29 — Tel. 29-322
Popolna oprema za električne kuhinje, ljestenci
ter vseh vrst električnih luči klasične in
moderne oblike. Vsakovrstna popravila in
naročila!

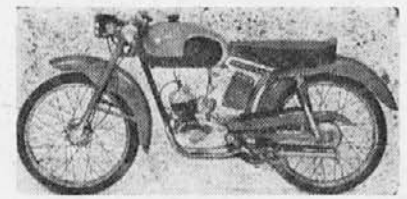
TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO

Kerže

TRST
PIAZZA S. GIOVANNI 1
TELEFON 35-019

Prodaja tudi na obroke

Emajlirani štedilniki in peči najmodernejših oblik na vsa goriva. Popolna oprema za kuhinje, jedilnice, restavracije, iz emajla, nerjavčega (Inox) jekla itd. Električni likalniki, sesalci za prah, pralni stroji, grelci za vodo, hladilniki, dekorativni predmeti umetne obrti od keramike do brušenega kristala. Lestenci ter vseh vrst električnih luči klasične in moderne oblike.

Simič Marij

OPCINE — NARODNA ul. 48
ČRPALKA AGIP

Predstavnštvo motorjev: Cimatti: HMW, Nasseti, Atala in zaloga vsakovrstnih koles

„LA VINICOLA TRIESTINA“

DI ALBERTO URSIC

TRST — UL. CEC. RITTMAYER 20 — Telefon 38-380

IMAMO BOGATO ZALOGO VINA VERONA, FURLANSKA, ISTRSKA IN VIPAVSKA VINA TER KRASKI TERAN

Želimo obilo uspehov vsem cenjenim odjemalcem v letu 1958!

Vsem cenjenim gostom želi vesel božič in uspeha polno novo leto

*Društvena**gostilna*

Opčine

PROSEŠKA ULICA

Vedno založena s prvovrstnimi vini

GOSTILNA **SIMONIČ**
OPCINE — NARODNA ul. 39 — Tel. 21-053
želi vesel božič in srečno novo leto vsem cenjenim gostom!

GOSTILNA
Emilija Sosič-Vremec
OPCINE
vošči cenjenim odjemalcem vesel božič in srečno novo leto 1958!

ZOBOZDRAVNIK **Dr. R. HLAVATY**
Ordinira za zobne in ustne bolezni ter zobno protetiko dnevno od 15. do 18. ure
TRST — ULICA LAVATOIO 4/I

ZALOGA DRV IN PREMOGA
Danilo Šuligoj
OPCINE — PROSEŠKA ul. 24 — Tel. 21-172
želi vesele praznike in se priporoča

CVETLICARNA
IN MESNICA S KONJSKIM MESOM
ŠVAGELJ
OPCINE — PROSEŠKA ul. 35 — Tel. 21-482
se priporoča in želi srečno novo leto!

Vsem odjemalcem želi vesele praznike
PEKARNA **Mare**
BAZOVICA 55

RIBARNICA
PERTOT MARCELA
TRST-BARKOVLJE, Ul. Perarolo 2 - Tel. 28-415
želi vsem vesele praznike!

Vesele praznike želi vsem prijateljem in znancem
BAR CENTRAL - Opčine
NARODNA ul. 48 — Tel. 21-067

Veselo in srečno novo leto
želi cenjenim odjemalcem
PEKARNA IN TRGOVINA JESTVIN
ZORA ČOK
Opčine
NARODNA ul. 57/63 — Tel. 21-049

AVTOGARAZA
„Roiana“
TRST - ROJAN
UL. MORERI 7
Telefon 35-608
SERVISNA POSTAJA
Avtoprevoz potnikov tudi v inozemstvo

ZNANA KROJACNICA z veliko izbiro moderne blaga za ženske in moške
DEL FAR
TRST — UL. S. FRANCESCO 12 — Tel. 24-750

Vesele praznike želi
MESNICA
FUKS
NABREZINA — Tel. 22-513

ZALOGA VSAKOVRSNEGA STAVBNEGA MATERIALA
Daneu Alojzij
OPCINE — PROSEŠKA ul. 13 — Tel. 21-044

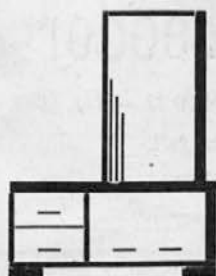
Srečno in uspešno novo leto
želi vsem klientom in prijateljem
KROJAC **J. KRAMAR**
OPCINE — NARODNA ULICA 65

GOSTILNA **„Nini“**
TRST - UL. VALDIRIVO 32, TEL. 38 915
Vošči cenjenim gostom vesel božič in srečno novo leto 1958!

PAPYROS
M. FERFOLJA
UVOZ IZVOZ
grafični material ter zaloga vseh vrst papirja
TRST — ul. F. SEVERO 10 — Tel. 36 453

TRGOVINA JESTVIN
ŠKABAR JOSIP
OPCINE
NARODNA ULICA 42
Telefon 21-026
vošči cenjenim odjemalcem vesel božič in srečno novo leto!

TRGOVINA
VSAKOVRSNIH PODLOG
Foderami Pertot A.
TRST — UL. GINNASTICA 22 — Tel. 95-998

TOVARNA

*Prinčič*KRMIN - CORMONS
TELEFON ŠT. 32

Izdeluje vsakovrstno pohištvo, spalnice, jedilnice, kuhinje i t. d. Izvrši vsako delo po naročilu. Prodaja po tovarniških cenah, jamči za solidno delo.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. Igor Franko

GORICA — UL. CARDUCCI 7/1 — Tel. 29-09

»Vinoagraria«

GORICA — TRAVNIK 4 — Tel. 53-95

vošči vesele praznike!

PODJETJE

Ignac Plahuta

GORICA - UL. DUCA D'AOSTA 4 - Tel. 50-23

Bicikli, motocikli, potrebščine za kolesa in motorje »Iride«

KMETOVALCI IN VRTNARJI!

Vseh vrst uvožena in doma pridelana semena, trte, sadna drevesa, razne cvetlične sadike, vrtnice. Poljedelske stroje in druge potrebščine

Marinac Vladimir

STRADA VECCHIA PER L'ISTRIA

Telefon 41-176

KLJUČAVNICARSKA
IN MEHANIČNA
DELAVNICA

Franc Batič

TRST — Ulica CRISPI 15 — Telefon 95-214

vošči vsem znancem in prijateljem
vesele praznikeKMEČKA
BANKA

r. z. z. o. j.

GORICA

Ul. MORELLI 14 ☎ 22-06 - Ustanovljena 1909

GOSTILNA

Fiegl

GORICA — Trg E. DE AMICIS 11

ZALOGA DRV,
PREMOGA IN APNA

Sajovic

GORICA — TRG CAVOUR 6

TRGOVINA CEVLJEV

Andrej Čotar

GORICA — UL. RASTELLO 34 — Tel. 36-67

želi vesele praznike

PODJETJE LESNEGA GORIVA IN OGLJA

Mischou Karel

GORICA — UL. ANGIOLINA 23 — Tel. 23-29

RESTAVRACIJA

All'Università - Pri univerzi

GORICA — Trg VITTORIA 3

želi vsem cenjenim odjemalcem vesel božič
in srečno novo leto!

URARNA IN ZLATARNA

ANTON MALALAN

OPCINE - ALPINSKA 83
Telefon 21-465

Vesele praznike

TRGOVINA S CEVLJI

MARCEL MALALAN

OPCINE - ALPINSKA 85
Telefon 21-465

GOSTILNA

Kati

PEVMA PRI GORICI

Podjetje ŠVARA

ELEKTROMEHANIČNA DELAVNICA
ZA AVTOMOBILE IN MOTOCIRLE
TRST - UL. GIULIA 28, tel. 96-742

ZALOGA STAVBNEGA MATERIALA

DANEU CELESTIN

OPCINE — NARODNA ul. 77 — Tel. 21-034

želi vesele božične praznike

MLEKARNA

Gulič Olga

OPCINE — PROSEŠKA 45

želi vsem cenjenim odjemalcem vesel božič
in srečno novo leto!

TRGOVINA CEVLJEV

Uršič Benjamin

GORICA — UL. RASTELLO 1

„Lambretta“
motoscooter

GORICA — UL. GARIBALDI 5 — Tel. 27-23

LAMBRETTA IMA 63 SVETOVNIH REKORDOV
ZA BRZINO IN VZDRŽLJIVOSTI — PO
MOCI IN STABILNOSTILAMBRETTA TIPI 150 ccm IN 125 ccm L. D.
POSKRBI VSE POTREBNE DOKUMENTE
ZA IZVOZ

ZALOGA GORIVA
NA DROBNO
IN NA DEBELO

Vetih Ivan

UVOZ — IZVOZ
G O R I C A
Ulica Lantieri št. 5
Telefon št. 25-27

PODJETJE

ČUK

GORICA — Trg CAVOUR 9 — Tel. 35-36
CORSO VERDI 26 — Tel. 21-60

Motorna kolesa, bicikli, šivalni stroji,
nadomestni deli itd.

TRGOVINA JESTVIN

Velišček Teodor

GORICA — UL. MONTESANTO 91 — Tel. 32-85

Vesele praznike želi
vsem odjemalcem

TRGOVINA GALANTERIJE

„al risparmio“

(Mikulus Karmela)

GORICA — ul. OBERDAN 6

MIRODILNICA
DROGERIJA

ANTON PODGORNİK

GORICA
TRG E. DE AMICIS 12 — Telefon 30-09

KLOBUCARNA

M. Leban

GORICA — UL. RASTELLO 28

Lepa izbira moških klobukov - tudi znamke
»Panizza« - ter ženskih klobukov, čepic,
dežnikov itd.

Zaloga koles, šivalnih strojev, triciklov, radij-
skih aparatov, športne in avtomobilске opreme

Josip Kerševani

GORICA — Corso Italia 24 — Tel. 26-43

TRST — Import-Export — Ulica Coroneo 15

LESNA TRGOVINA

Erzetič / Dediči

GORICA — UL. MATTIOLI 1 — Tel. 28-39
Zaloga drv, premoga, apna in plina Agipgas

OB NAKUPU VSAKE JEKLENKE (BOMBO-
LE) LAHKO DOBITE BOGATO NAGRADO!

ELEKTRICNE IN VODOVODNE NAPELJAVE

STANKO KOREN

GORICA — UL. MATTIOLI 11 — Tel. 32-71

ZNANA URARNA IN ZLATARNA

ŠULIGOJ

GORICA — UL. CARDUCCI 19 (Gospoška ul.)

ZLATARNA IN URARNA

Jerkič Ludvik

GORICA — UL. ARCIVESCOVADO 1

KROJACNICA ZA DAME IN GOSPODE

T. Kede

GORICA — UL. CAPRIN 13

želi vesele praznike in srečno novo leto

HISNI STAVBENIK

Faganel Stanko

GORICA — UL. BAIAMONTI 33

Vesele božične praznike in srečno novo leto

MIZARSTVO S STROJNIM OBRATOM

Anton Černigoj

GORICA - UL. DUCA D'AOSTA 30 - Tel. 25-08

Vesele praznike!

ZALOGA VINA IN LIKERJEV TER
NAJBOLJŠIH BRIŠKIH IN VIVAVSKIH VIN

IVAN BRIC

GORICA. Ulica Croce 4
Telefon pisarne 34-97
stanovanja 20-70

TRGOVINA GALANTERIJE

M. Bavcon

GORICA — ul. CARDUCCI 6 (Gospoška ulica)

KROJACNICA

M. Bavcon

GORICA — UL. S. GIOVANNI 5 — Tel. 31-93

MEHANIČNA DELAVNICA IN TRGOVINA

GOLOB IVO

GORICA — Trg E. DE AMICIS 1 — Tel. 21-38

Avtomobili, motorji, kolesa, nadomestni deli

TRGOVINA JESTVIN

Sever Mario

GORICA — UL. CARDUCCI 6 — Tel. 25-01

AVTOTAKSI

Komel Franc

Prevoznik tudi za Jugoslavijo

GORICA - Trg E. DE AMICIS 10 - Tel. 22-04

KAVARNA

Bratuž

GORICA — UL. MAMELLI 4 — Tel. 34-78

HOTEL — RESTAVRACIJA

Zlati Jelen

Cervo d'oro
(VIDA ALOJZ)

GORICA — UL. BELLINZONA 11 — Tel. 24-97